

Vykazování transakcí v cizích měnách a kurzové rozdíly ve vybrané akciové společnosti

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

doc. Ing. Patrik Svoboda, Ph.D.

Tomáš Dvořáček

Brno 2016

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu bakalářské práce, panu doc. Ing. Patriku Svobodovi, Ph.D., za odborné vedení, cenné poznatky, užitečné rady a trpělivost při vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji akciové společnosti za poskytnuté podklady a informace k vypracování bakalářské práce. Rád bych poděkoval také své rodině za stálou podporu během studia.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Vykazování transakcí v cizích měnách a kurzové rozdíly ve vybrané akciové společnosti** vypracoval samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 18. května 2016

Abstract

Dvořáček, T. Showing of foreign currency transactions and rate differences in a chosen joint-stock company. Bachelor thesis. Brno, 2016.

This bachelor thesis deals with the collation of particular kinds of exchange rates on chosen accounting cases and with the choice of the most suitable rate with respect to laboriousness and progress of drawing up, with solving of the rate differences and coping with them throughout the whole accounting period. The thesis also focuses on the creation of internal accounting directive which determine single methods of the foreign currency accounting in a joint-stock company.

Keywords

Rate differences, foreign currency, internal accounting directive, fixed rate, current rate, joint-stock company

Abstrakt

Dvořáček, T. Vykazování transakcí v cizích měnách a kurzové rozdíly ve vybrané akciové společnosti. Bakalářská práce. Brno, 2016.

Tato bakalářská práce se zabývá porovnáním jednotlivých druhů měnových kurzů na vybraných účetních případech a výběrem nejvhodnějšího kurzu z hlediska pracnosti a průběhu vykazování, řešením kurzových rozdílů a jejich vypořádáním po celé účetní období. Dále se zaměřuje na vytvoření vnitropodnikové směrnice určující jednotné postupy účtování cizích měn v akciové společnosti.

Klíčová slova

Kurzové rozdíly, cizí měna, vnitropodniková směrnice, pevný kurz, aktuální kurz, akciová společnost

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce	11
3	Metodika	12
4	Literární rešerše	13
4.1	Obchodní společnost, podnik nebo obchodní korporace	13
4.2	Právní formy a jejich identifikace	13
4.3	Transakce v cizích měnách dle české legislativy.....	14
4.3.1	Základní definice a platná legislativa	14
4.3.2	Trh měn a měnový kurz.....	16
4.3.3	Směnný kurz ČNB.....	16
4.3.4	Druhy aplikovatelných kurzů	17
4.4	Převod cizích měn na měnu funkční	18
4.4.1	IFRS pro SME	18
4.4.2	Výchozí vykazování	18
4.4.3	Konec účetního období a vykazování rozdílů	19
4.4.4	Účtování kurzových rozdílů při transakcích.....	20
4.4.5	Účtování valut.....	21
4.4.6	Účtování deviz	21
4.4.7	Závazky a pohledávky	22
4.4.8	Zálohy s DPH v cizí měně	23
4.4.9	Účetní uzávěrka a kurzové rozdíly	24
4.5	Kurzové rozdíly	25
4.5.1	Substance kurzových rozdílů.....	25
4.5.2	Vznik kurzových rozdílů.....	26
4.5.3	Specifické případy kurzových rozdílů.....	27
4.6	Daňové hledisko a kurzové rozdíly	27
4.6.1	Srážková daň.....	27

4.6.2	DPH při nákupu zboží a služeb ze zahraničí.....	28
4.6.3	Řešení kurzových rozdílů v minulosti.....	28
4.6.4	Aktuality a zdanění kurzových rozdílů	29
4.7	Opatření proti měnovému riziku	30
4.8	Vnitřní směrnice obchodních korporací	30
5	Praktická část	32
5.1	Základní údaje o akciové společnosti XY.....	32
5.1.1	Současná pravidla účtování cizích měn v akciové společnosti XY	32
5.1.2	Dopady při účtování pevným kurzem v XY, a. s.	32
5.1.3	Účetní software QI	33
5.2	Vývoj měnových kurzů eura a amerického dolaru.....	33
5.3	Výchozí situace a účtování vybraných účetních případů.....	34
5.3.1	Účtování v aktuálním (denním) kurzu v roce 2015.....	34
5.3.2	Účtování v pevném (čtvrtletním) kurzu v roce 2015.....	39
5.3.3	Účtování v pevném (ročním) kurzu v roce 2015.....	44
5.4	Grafické srovnání jednotlivých variant	49
5.5	Vnitropodniková směrnice akciové společnosti	51
6	Diskuze	55
7	Závěr	57
8	Literatura	58
A	Typový účtový rozvrh	63
B	Seznam zkratk	65

Seznam obrázků

Obr. 1	Účtování kurzových rozdílů u valutové pokladny	21
Obr. 2	Účtování kurzových rozdílů u devizového účtu	22
Obr. 3	Účtování kurzových rozdílů u závazků	23
Obr. 4	Vývoj měnových kurzů v roce 2015	33
Obr. 5	Porovnání nákladů a výnosů při použití daných kurzů	49
Obr. 6	Porovnání kurzových rozdílů při použití daných kurzů	50

Seznam tabulek

Tab. 1	Česká legislativa týkající se transakcí v cizí měně	15
Tab. 2	Stanovený kurz eura	19
Tab. 3	Vzorový příklad na transakce v cizí měně	19
Tab. 4	Účtování kurzových rozdílů	20
Tab. 5	Účtování záloh s DPH – Odběratel	23
Tab. 6	Účtování záloh s DPH – Dodavatel	24
Tab. 7	Účtování kurzových rozdílů při uzávěrce	24
Tab. 8	Výchozí stav účtů ke dni 31. 12. 2014	34
Tab. 9	Účtování aktuálním kurzem	34
Tab. 10	Přepočet účtů ke dni 31. 12. 2015 (denní kurz)	39
Tab. 11	Účtování pevným čtvrtletním kurzem	39
Tab. 12	Přepočet účtů ke dni 31. 12. 2015 (čtvrtletní kurz)	44
Tab. 13	Účtování pevným ročním kurzem	44
Tab. 14	Přepočet účtů ke dni 31. 12. 2015 (roční kurz)	49
Tab. 15	Použití jednotlivých kurzů v akciové společnosti XY	53
Tab. 16	Kurzovní lístek používaných měn k 31. 12. 2015	54

1 Úvod

Dnešní doba je spojena s řadou dynamických změn, neustálých technických pokroků a také silné globalizace. Tyto změny lze pozorovat především v podnikových oblastech, ale je možné se s nimi setkat také v nepodnikových sférách. Jednotlivé korporace, které působí na domácím trhu, tedy musí na tyto změny reagovat a přizpůsobit se novým podmínkám. Obecně lze za hlavní cíl všech obchodních korporací označit maximalizování jejich zisku či hodnoty samotného podniku. Těchto cílů je mimo jiné možné dosáhnout snižováním nákladů nebo zvyšováním tržeb. Jedná se tedy o nekonečný boj. Existuje však hned několik možností, jak tento boj alespoň částečně vyhrát.

Může se jednat o prodej nových progresivních výrobků, investiční projekty, ale i expanzi na zahraniční trhy. Právě zmíněná expanze je dnes v době sjednocování trhu zcela aktuální téma, ovšem nesmí se zapomínat na to, že s sebou nese i nejrůznější polemiky, rizika a nejasnosti. Při této expanzi se korporaci zcela jistě podaří získat nové obchodní partnery či zákazníky, ale bude čelit problémům se zahraniční měnou a její evidencí. Transakce v cizích měnách jsou dnes pro banky již denními záležitostmi, ale jakým způsobem tyto transakce vykazovat? Jaké metody aplikovat? Nebo snad existuje nejvhodnější univerzální metodika pro účtování? S účtováním těchto transakcí korespondují i kurzové rozdíly, a jak se s tímto aspektem může korporace nejlépe vypořádat?

V praktické části této práce bude analyzována účetní jednotka vybrané akciové společnosti, která se při svých zahraničních obchodech potýká s řadou problémů. Tyto problémy z velké části vznikají především exploatováním denního kurzu, jenž Česká národní banka zveřejňuje každý pracovní den ve 14 hodin 30 minut na svých webových stránkách. Tento aspekt a výše zmíněné otázky byly hlavním důvodem pro výběr tématu mé závěrečné práce.

Následujícím úkolem je tedy obsahem i použitými metodami docílit toho, aby každý čtenář získal potřebné teoretické znalosti o této problematice a také, aby následnou analytickou část mohl samostatně verifikovat. Na základě zjištěných okolností budou navržena řešení, která minimalizují vzniklé problémy, a co nejvíce zefektivní práci účetní jednotce z hlediska náročnosti i vykazování průběhu výsledku hospodaření. Komplexní účtování cizích měn je zcela jistě velmi obsáhlá oblast, o které by se dalo napsat mnohé, ale cílem této práce je problematiku interpretovat zcela jasně a srozumitelně.

2 Cíl práce

Hlavním cílem této práce je na základě analýz proběhlých transakcí v cizích měnách ve vybrané akciové společnosti stanovit vhodnou metodiku pro přepočet aktiv, dluhů a ostatních zdrojů tak, aby toto řešení bylo maximálně efektivní z hlediska náročnosti i vykazování průběhu výsledku hospodaření.

Dalším cílem práce je návrh vnitropodnikové směrnice pro zpracovávanou oblast.

3 Metodika

Tato bakalářská práce s názvem „Vykazování transakcí v cizích měnách a kurzové rozdíly ve vybrané akciové společnosti“ je rozdělena na dva hlavní celky, na část teoretickou a část praktickou. V obou oddílech jsou využity klasické metody pro zpracování odborných prací.

Teoretický oddíl je založen na odborné literatuře, a to jak na české, tak na zahraniční. Dále je čerpáno ze získaných znalostí během studia na Mendelově univerzitě. Výstupem této části je tedy především literární rešerše a posouzení již existujících teoretických premis a názorů, které jsou nezbytné pro následné zpracování praktické části této bakalářské práce. Všechny parafrázované nebo citované části použitých zdrojů jsou obsahem uvedeného seznamu literatury. Při zpracování literární rešerše byla použita především metoda deskripce. Všechny poznatky uvedené v této práci se opírají o platnou legislativu, která v posledních letech znamenala spoustu změn.

Praktická část plynule navazuje na již zmíněná teoretická východiska a jsou v ní aplikovány teoretické znalosti přenesené do praktické stránky problematiky. Nejprve je provedena stručná charakteristika akciové společnosti, která si přála zůstat v anonymitě a její účetní jednotky. Následně je využita metoda analyzování účetních případů ve zkoumané korporaci a pomocí metody modelování jsou pak tyto účetní případy zaúčtovány v jednotlivých kurzech. Dále je provedena syntéza zjištěných dílčích výsledků a poté je použita metoda komparace k porovnání současného stavu s dalšími zjištěnými výsledky. Na základě předchozích srovnání je zvolen kurz pro přepočet cizích měn v dané účetní jednotce, který se jeví nejvhodněji. Také je vytvořena vnitropodniková směrnice, jež upravuje kurzové rozdíly a přepočet cizích měn. Důležitou částí této práce je bezesporu i vyvození závěrů a doporučení, které jsou obsahem závěrečných kapitol. V závěru práce se také nachází verifikace hlavního a dílčího cíle, včetně jejich splnění či nesplnění.

V této práci jsou použity metody interpretace, deskripce, analýzy, syntézy, modelování, komparace a verifikace.

4 Literární rešerše

Níže uvedená literární rešerše této práce se zaměřuje především na přiblížení a definování teoretických východisek, premis, aspektů a také na zhodnocení těchto východisek.

4.1 Obchodní společnost, podnik nebo obchodní korporace

Během posledních let se s vývojem populace vyvíjí také procesy spojené s jednotlivými obchodními společnostmi. Vývoj je zajisté spojen také s řadou změn, které postihly i odbornou terminologii, takže se lze velmi často setkat s nesprávným zaměňováním základních pojmů, jako jsou: podnik, závod, korporace či společnost. Je třeba tuto problematiku objasnit, aby nevznikaly nežádoucí diference a to především v následující analytické části této práce.

Pokud se hovoří o podniku, myslí se tím soubor hmotných, nehmotných a osobních složek podnikání. Od 1. ledna 2014 však pojem podnik byl nahrazen za pojem obchodní závod. Nový občanský zákoník definuje pojem obchodní závod jako „*organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží provozování jeho činnosti*“ (Novotný, Kedrňová, Štrosová, Štýsová, 2014, s. 16). Společnost a obchodní společnost byla přejmenována na obchodní korporaci. (Novotný, Kedrňová, Štrosová, Štýsová, 2014)

Obchodní korporace však zahrnuje všechny formy obchodních společností, což může být například komanditní společnost, akciová společnost nebo evropské hospodářské zájmové sdružení. Kromě jednotlivých obchodních společností se do pojmu obchodní korporace zahrnují také všechny typy družstev. Může se tedy jednat o družstvo bytové, sociální nebo evropské. Ovšem úprava tohoto pojmu dopadá především na tuzemské formy těchto korporací, protože ty evropské upravují především zvláštní předpisy EU. (Ministerstvo spravedlnosti ČR, 2015)

4.2 Právní formy a jejich identifikace

Všechny právní formy obchodních korporací jsou zakotveny v zákoně číslo 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Charakteristické údaje o každé korporaci jsou podle Černé, Štenglové a Pelikánové (2015) následující:

- 1) Veřejná obchodní společnost bývá zkracována jako veř. obch. spol. nebo se lze častěji setkat se zkratkou v. o. s. Jedná se o společenství alespoň dvou osob, které se podílejí na podnikání, správě majetku a ručí společně, nerozdílně za dluhy společnosti. Statutárním orgánem jsou všichni společníci, mezi které se dělí zisk či ztráta stejným dílem,
- 2) Komanditní společnost (kom. spol. či k. s.) je taková korporace, ve které je alespoň jeden společník komanditista, neboli osoba, která ručí za dluhy spo-

lečnosti omezeně a jeden společník komplementář, neboli osoba, která ručí za dluhy společnosti neomezeně celým svým majetkem. Komanditista musí splnit vkladovou povinnost a ručí do výše svého nesplaceného vkladu podle stavu zápisu v obchodním rejstříku. Statutárním orgánem jsou komplementáři. Zisk se dělí mezi komanditní společnost a komplementáře,

- 3) Společnost s ručením omezeným (spol. s r. o. nebo s. r. o.) je korporací, kde za dluhy ručí všichni společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké jim zbývá splatit vklad zapsaný podle stavu v obchodním rejstříku. Největší změnou poslední doby je zde minimální výše vkladu o velikosti 1 Kč, či jak určuje společenská smlouva. Statutárním orgánem je jednatel, kontrolním orgánem je dozorčí rada,
- 4) Akciová společnost (akc. spol. nebo a. s.) je korporace, jejichž základní kapitál činí minimálně 2 000 000 Kč (nebo 80 000 EUR) a je rozdělen na určitý počet akcií. Akciová společnost může být založena minimálně jedním zakladatelem. K založení stačí přijmout zakladateli stanovy. Zřizují se orgány jako je valná hromada, představenstvo či dozorčí rada. Akcionáři neručí za závazky akciové společnosti, která ručí celým svým majetkem,
- 5) Družstvo lze definovat jako společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem podnikání nebo vzájemné podpory svých členů. Družstvo musí mít nejméně 3 členy. Podobně jako akciová společnost vzniká přijetím stanov, dále je třeba zvolit členy a vložit členský vklad. Za porušení závazků družstvo odpovídá celým svým majetkem, zatímco členové družstva neručí ničím. Jednotlivé orgány jsou členská schůze, představenstvo a kontrolní komise.

4.3 Transakce v cizích měnách dle české legislativy

4.3.1 Základní definice a platná legislativa

Nejprve je důležité definovat, co je to vlastně účetnictví. Jedná se o vědní obor, který se zabývá shromažďováním, zaznamenáváním a vyhodnocováním ekonomických informací. Účetnictví poskytuje vedení korporace podklady pro rozhodování o hospodaření a o majetkové stránce podniku. Účetní jednotky tedy mají za povinnost vést účetnictví takovým způsobem, aby sestavená účetní závěrka poskytovala věrné podání faktů, které odpovídá skutečnému stavu. (Rubáková, 2015a)

Proč jsou tedy transakce v cizích měnách tak podstatné z hlediska účetnictví? To je otázka, která se přímo nabízí. Nejvýznamnější právní normou, která upravuje účetnictví je „zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o účetnictví)“ (Kovalíková, 2015, s. 9). V tomto zákoně se nachází principiální norma, která přikazuje účetní jednotce vést účetnictví v domácí neboli české měně. Dále také upravuje a konkretizuje povinnost aplikovat cizí měnu

u pohledávek, závazků, opravných položek, majetku, rezerv a cenných papírů, pokud jsou uvedeny v jiné než domácí měně. Další předpisy pro účtování kurzových rozdílů stanoví vyhláška č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 60, spolu s českými účetními standardy. Beránek (2011) uvádí, že pokud se objeví položka v cizí měně, je třeba myslet na všechny důsledky, které jsou s ní spojené, protože se účtují v cizí měně. Kovalíková (2015) zmiňuje 16 základních předpisů, kterými se musí zpracovatel účetních výkazů řídit, ale s ohledem na téma této práce jsou níže definovány pouze ty, které se přímo týkají transakcí v cizí měně.

Tab. 1 Česká legislativa týkající se transakcí v cizí měně

Předpis č.	Název předpisu
563/1991 Sb.	zákon o účetnictví
235/2004 Sb.	zákon o dani z přidané hodnoty
262/2006 Sb.	zákoník práce
500/2002 Sb.	vyhláška, kterou lze provádět nějaká ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které účtují v soustavě podvojného účetnictví
Český účetní standard pro podnikatele č. 006 - Kurzové rozdíly	

Zdroj: Kovalíková (2015, s. 9)

V odborné literatuře lze nalézt implementované pojmy, které je nutné objasnit:

- účetní jednotka je z hlediska účetnictví fyzická či právnická osoba, která je povinna ze zákona vést účetnictví,
- měna vykazování „je měna používaná při prezentaci účetní závěrky“ (Siddaiah, 2010, s. 403),
- zahraniční jednotka je podle Jílka a Svobodové (2013) jednotka, která je dceřinou, přidruženou nebo společnou jednotkou či pobočkou, které aktivity jsou provozovány či umístěny v zahraničí nebo cizí měně,
- funkční měna je měna podle prostředí, kde je primárně provozována činnost, (Jílek, Svobodová, 2013)
- cizí měna je jakákoli měna rozdílná od měny funkční,

- valuty označují hotovostní peněžní prostředky v cizí měně,
- devizy označují bezhotovostní peněžní prostředky v cizí měně,
- peněžní jednotka je držená jednotka měny, aktiva či dluhu, které mají být uhrazeny v daném počtu jednotek měny, (Jílek, Svobodová, 2013)
- nepeněžní jednotka „zahrnuje částky předplacené za zboží a služby (např. předplacené nájemné), goodwill, nehmotná aktiva, zásoby, pozemky, budovy a zařízení“ (Jílek, Svobodová, 2013, s. 138).

4.3.2 Trh měn a měnový kurz

Za největší měnový trh se považuje Mezinárodní devizový trh FOREX, jehož založení se uskutečnilo v roce 1971. Jedná se o největší měnový trh také z hlediska obchodovatelného denního objemu, protože se zde obchodují jednotlivé národní měny v hodnotě 3,98 miliard USD za den. Hlavní centra jsou umístěny v důležitých městech po celém světě, nachází se například v New Yorku, Londýně, Tokiu či Paříži. U nás má FOREX centrum v hlavním městě. (Forex srovnávač, 2016)

Jak bylo uvedeno v úvodu této práce, praktická část bude zaměřena na akciovou společnost, která obchoduje z části se zahraničím. Pro tyto transakce je velmi příznačné znát aktuální hodnotu příslušné měny, což se dá vyjádřit pomocí tzv. měnového kurzu. Tento kurz vyjadřuje hodnotu jedné měny v měně jiné, kdy je nutné rozlišovat, jestli se jedná o nákup či o prodej měny, protože hodnota se tímto parametrem odlišuje. Černohorský a Teplý (2011) uvádí, že existují dvě možnosti, jak tento kurz zaznamenat:

- 1) přímý záznam, který oceňuje proměnlivé množství domácí měny k pevně stanovenému množství měny cizí, např. 26 CZK/1 EUR,
- 2) nepřímý záznam, který uvádí proměnlivé množství jednotek cizí měny za stanovené množství jednotky domácí měny, např. 1 CZK/0,03 EUR.

„Při nákupu a prodeji hotovosti se používá valutový kurz a u bezhotovostních peněz devizový kurz“ (Černohorský, Teplý, 2011, s. 178).

4.3.3 Směnný kurz ČNB

Jak ve své literatuře uvádí Sarno a Taylor (2012), je možné pozorovat značný vývoj ve stanovitelnosti směnného kurzu. Pro ČR vyhláší směnný kurz Česká národní banka (dále jen „ČNB“). Zmíněný směnný kurz se dále rozlišuje pro:

- 1) měny, které mají denně vyhlášený směnný kurz. *„S platností od 2. 1. 2002 jsou kurzy devizového trhu vyhlášené Českou národní bankou počítány stejně jako dosud na základě monitorování vývoje měn na mezibankovním de-*

vizovém trhu. Vyhlášené kurzy vybraných měn odpovídají tomu, jak se jednotlivé měny obchodovaly na devizovém trhu ve 14:15 místního času. Kurzy devizového trhu slouží ve smyslu zákona o účetnictví a dalších právních norem pro neobchodní účely (ohodnocování závazků a pohledávek, daňová a celní řízení apod.)“ (ČNB, 2016a). Z důvodu nutnosti zpracování jsou však tyto měny zveřejněny na stránkách ČNB až v 14:30 místního času. Zveřejnovány jsou měny těchto zemí: „Austrálie, Brazílie, Bulharsko, Čína, Dánsko, Evropská unie, Filipíny, Hongkong, Chorvatsko, Indie, Indonésie, Izrael, Japonsko, Jihoafrická republika, Jižní Korea, Kanada, Mad'arsko, Malajsie, Mexiko, Norsko, Nový Zéland, Polsko, Rumunsko, Rusko, Singapur, Švédsko, Švýcarsko, Thajsko, Turecko, USA a Velká Británie“ (ČNB, 2016b),

- 2) měny, jež nemají vyhlášený denní směnný kurz. „Kurzy ostatních měn vyhláší ČNB poslední pracovní den kalendářního měsíce s platností pro celý následující kalendářní měsíc“ (ČNB, 2016c). Jedná se například o měny těchto zemí: „Argentina, Barbados, Egypt, Chile, Jemen, Katar, Kuba, Laos, Libérie, Maroko, Nepál, Pákistán, Sýrie, Taiwan, Tunisko, Ukrajina, Vietnam, Zambie atd.“ (ČNB, 2016c). Kompletní výčet zemí je zveřejněn na oficiálním serveru ČNB.

Strouhal, Židlická a Cardová (2014) ovšem ve své knize rozšiřují problematiku i o případ výskytu tzv. exotických měn. Pro tyto měny není vyhlášen kurz v denním sledu a je nutné při jejich přepočtu na měnu tuzemskou využít posledního známého kurzu ČNB, případně je možné použít i kurz na mezibankovním trhu vztahující se k této měně.

4.3.4 Druhy aplikovatelných kurzů

Při řešení otázky týkající se převedení cizí měny na měnu tuzemskou, má dle Beránka (2011) možnost účetní jednotka využít tyto kurzy:

- kurz, který ČNB zveřejnila v aktuální den, konkrétně ve 14 hodin 30 minut,
- kurz, který ČNB stanovila předchozí den transakce (používá se v případě, kdy není možné čekat na kurz aktuální),
- pevný kurz, který ČNB vyhlásila k počátečnímu dni zvoleného období,
- kurz reálný za směnu valut nebo deviz.

Tyto kurzy lze využít při účtování transakcí v cizích měnách v průběhu účetního období. K rozvahovému dni je ovšem povinnost použít pouze aktuální denní kurz. Obecně tedy platí premisa použití kurzu vyhlášeného ČNB ke dni uskutečnění účetního případu týkajícího se cizích měn. Ovšem zákon o účetnictví umožňuje používat i kurz pevný. Je však třeba myslet na to, že v § 24 zákona o účetnictví,

v odst. 8 jsou definovány subjekty, které pevné kurzy pro přepočtení využít nemohou. Jedná se např. o obchodníka s cennými papíry nebo zdravotní pojišťovnu. Beránek (2011) dále uvádí, že pokud účetní jednotka použije jiný kurz, než je předepsané, dopouští se tím chyby, kterou ovšem není vždy možné penalizovat.

4.4 Převod cizích měn na měnu funkční

4.4.1 IFRS pro SME

V rámci převodu cizích měn na měnu funkční je možné pro komparaci řešení, které je používáno v české národní úpravě s jinými systémy účetního výkaznictví, je možné nahlédnout do mezinárodních účetních standardů, kde se nachází řešení v účetním výkaznictví pro malé a střední podniky. Konkrétně tedy v oddílu 30, který přímo upravuje problematiku cizích měn.

Podle něj si nejprve účetní jednotka zvolí svou funkční měnu. Při prvním přepočítání transakce je pak využit spotový kurz k datu transakce. K rozvahovému dni účetní jednotka převede všechny peněžní jednotky uzávěrkovým kurzem. Pro přepočtení nepeněžních jednotek se využije směnný kurz k datu uskutečnění transakce a pro přecenění nepeněžních jednotek na reálnou hodnotu v jiné než tuzemské měně aplikuje účetní jednotka směnný kurz k datu určení reálné hodnoty. Vzniklé kurzové diference se pak účtují jako zisk či ztráta do účetního období, ve kterém vznikly. (IFRS, 2012a)

4.4.2 Výchozí vykazování

Problematika vykazování spočívá ve faktu, že účetní jednotka musí řešit transakce, ve kterých se objevuje cizí měna. Cizí měnu tedy musí účetní jednotka transformovat na měnu funkční. Nejčastěji se tyto transakce týkají koupě či prodeje produktů, služeb, aktiv, kdy je jejich hodnota vyjádřena v cizí měně. Ovšem může se jednat také o přijetí či poskytnutí finanční částky, která je splatná či splácená v cizí měně.

„Při počátečním zaúčtování ve funkční měně má být transakce v cizí měně zaúčtována tak, že se částka v cizí měně přepočítá spotovým měnovým kurzem mezi funkční a cizí měnou k datu transakce“ (Jílek, Svobodová, 2013, s. 138). Pokud se hovoří o spotovém měnovém kurzu, myslí se tím aktuální výměnný kurz hlavní a vedlejší měny dostupný na mezibankovním trhu.

Předchozí uvedené informace lze porovnat se standardem IAS 21, který povoluje zjednodušení volby a následné aplikace kurzů prostřednictvím použití středových nebo průměrných kurzů, pokud nedochází k vysoké fluktuaci těchto kurzů. Tento standard však již nestanovuje, jakým způsobem se mají tyto středové a průměrné kurzy určit, takže se při výpočtu těchto kurzů je možné setkat s nejrůznějšími metodami a to od elementárních až po značně problematické. Období pro výpočet průměru závisí na volatilitě denního směnného kurzu. (IFRS, 2012b)

Pro snadnější orientaci v problematice je níže uveden vzorový příklad na transakce v cizí měně:

Tab. 2 Stanovený kurz eura

Datum	Kurz v CZK/EUR
01. 08.	27,04
01. 09.	27,20
05. 10.	27,05
22. 10.	27,15

Tab. 3 Vzorový příklad na transakce v cizí měně

Datum uskutečnění	Název operace	Částka v cizí měně [EUR]	Částka ve funkční měně [CZK]	Účtování	
				MD	D
01. 08. 2015	Zboží - nákup	2000	54 080	111	321.2
01. 09. 2015	Platba- zboží	2000	54 400	321.2	221.2
01. 09. 2015	Kurzový rozdíl	X	320	563	321.2
05. 10. 2015	Prodej zboží	3000	81 150	311.2	604
22. 10. 2015	Příjem platby za zboží	3000	81 450	221.2	311.2
22. 10. 2015	Kurzový rozdíl	X	300	311.2	663

4.4.3 Konec účetního období a vykazování rozdílů

V předchozích kapitolách byly vymezeny pojmy, které jsou pro vykazování transakcí týkajících se cizích měn na konci účetního období zcela primární. Nyní je třeba se zaměřit mimo jiné na peněžní a nepeněžní položky. Jak uvádí Siddiaiah (2010), zmíněné vykazování pracuje s následujícími příkazy:

- oceněné nepeněžní položky, které jsou evidované v cizí měně, je třeba převést měnovým kurzem k reálnému datu transakce,
- oceněné nepeněžní položky, které jsou vyjádřeny v reálné hodnotě a cizí měně, je třeba převést měnovým kurzem platným ke dni určení jejich reálné hodnoty,

- peněžní položky evidované v cizí měně, je třeba převést prostřednictvím tzv. closing rate čili prostřednictvím závěrkových kurzů.

4.4.4 Účtování kurzových rozdílů při transakcích

Jak bylo již zmíněno, při operacích, které jsou svázány s cizí měnou, dochází ke vzniku kurzových rozdílů. V práci již byly identifikovány jednotlivé, použitelné kurzy pro přepočítání na tuzemskou měnu. Pro přesnější orientaci v problematice je zajisté důležitá i deskripce účtování těchto případů. Podstatný rozdíl tkví v rozdělení na peněžní či nepeněžní položky.

U peněžních položek je postup vykazování poměrně elementární. Úhrada většinou patří do průběhu účetního období, takže kurzový rozdíl se účtuje vždy výsledkově, tedy na účet kurzového zisku nebo kurzové ztráty. Výsledná ztráta nebo zisk je započítána do výkazu zisků a ztrát v období, kdy tato hodnota vznikla.

Pokud se hovoří o nepeněžních položkách, je zapotřebí připravit se na řešení složitější situace. Ze všeho nejdříve se musí nepeněžní položky rozdělit podle způsobu vykazování vzniklých zisků a ztrát. Pokud je účtováno do vlastního kapitálu, tak následně všechny složky, které souvisí se směnným kurzem, je třeba účtovat do vlastního kapitálu. Pokud však je účtováno do výkazu zisků a ztrát jsou všechny složky směnných kurzů účtovány také do tohoto výkazu. Výsledkový účet 563 pak slouží k účtování kurzové ztráty a výsledkový účet 663 je pro kurzový zisk. Pro objasnění této problematiky je v tabulce č. 4 uveden názorný příklad.

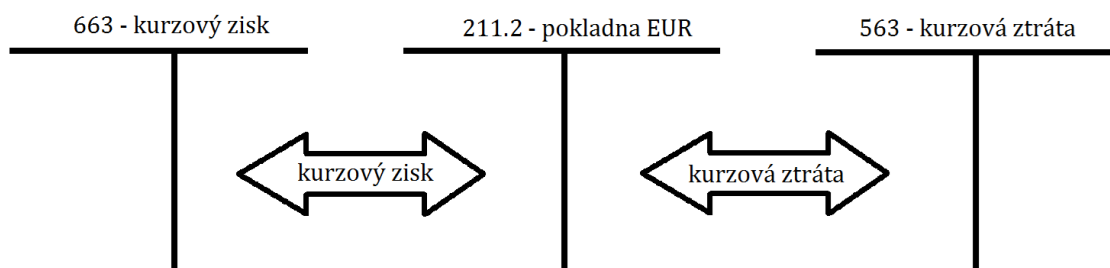
Tab. 4 Účtování kurzových rozdílů

Účetní operace	Cizí měna [EUR]	Kurz CZK/EUR	Funkční měna [CZK]	Účty
Pořízení stroje	3000	26,10	78 300	042/321
DPH 21%	X	X	16 443	349/343
Odpočet DPH 21%	X	X	16 443	343/349
Doprava stroje	X	X	4 000	042/211
Zařazení	X	X	82 300	022/042
Úhrada	3000	26,30	78 900	321/221
Kurzový rozdíl	X	X	600	563/321

4.4.5 Účtování valut

Valuty přímo souvisí s pokladnou v obchodní korporaci, o které pak lze hovořit jako o valutové pokladně. V případě, že účetní jednotka během účetního období eviduje transakce v cizí měně, jsou „od 01. 01. 2015 zavedeny v účetní jednotce pokladny: pokladna korunová, pokladna EUR, pokladna USD, pokladna šeková,“ (Kovalíková, 2015, s. 174).

Pro účtování valut slouží účetní jednotce výsledkový účet 211 (Pokladna), který je vhodné analyticky rozdělit pro dosažení maximální efektivity a jednotlivé měny účtovat samostatně. Při každém pohybu valut, např. mezi pokladnou a bankovním účtem je poté využít účet 261 (Peníze na cestě) a účetní jednotka je povinna ocenit vzniklý úbytek či nárůst valut v tuzemské měně. K přepočtu lze využít kurz stanovený ČNB nebo kurz pevný. Případné difference, které vznikají téměř pokaždé, se účtují na již zmíněné účty, při ztrátě na účet 563 a při výnosu na účet 663. Grafické schéma účtování kurzových rozdílů je zobrazeno na obrázku č. 1.

Obr. 1 Účtování kurzových rozdílů u valutové pokladny

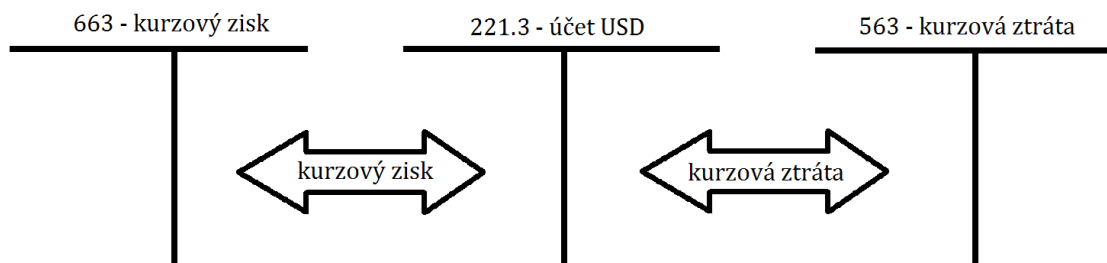
Beránek (2011) uvádí, že valuty v pokladně je možné krátkodobě označovat jako zásoby, které přicházejí v určité ceně na sklad nebo jsou vyskladněny. Diference proti účtování skladu je v metodě FIFO, kdy se zásoby valut vyskladňují ve stejné ceně, jako byly přijaty. Je možné využít též metody průměrných cen, kdy není cena stejná při přijetí na sklad a při vyskladnění. Součet cen příjmů však musí být roven součtu cen výdajů. Valuty jsou však vyskladněny v jiné ceně, než byla cena pořízení. Pokud se využívá denní kurz, tak se cena mění při každém pohybu a vznikají rozdíly. Tyto difference je třeba urovnat nejpozději k sestavení účetní závěrky.

Strouhal, Židlická a Cardová (2014) navíc uvádí, že je pro vedení pokladen zcela na místě zavést vnitřní směrnici podniku a sjednat s pokladníkem dohodu o hmotné odpovědnosti.

4.4.6 Účtování deviz

Účtování deviz na bankovním účtu je téměř shodné s účtováním při valutové pokladně. Transakce se přepočítávají aktuálním kurzem ČNB nebo stanoveným pevným kurzem. Lze využít i kurz, který pro transakci udává banka, pokud je to

v souladu s vnitropodnikovou směrnicí. Možné diference se stejně jako u valutové pokladny účtují do nákladů na účet 563 či do výnosů na účet 663. Na obrázku č. 2 je vidět, jak se účtují jednotlivé kurzové rozdíly. K rozvahovému dni se účet přepočítá dle aktuální kurzu stanoveného ČNB.

Obr. 2 Účtování kurzových rozdílů u devizového účtu

4.4.7 Závazky a pohledávky

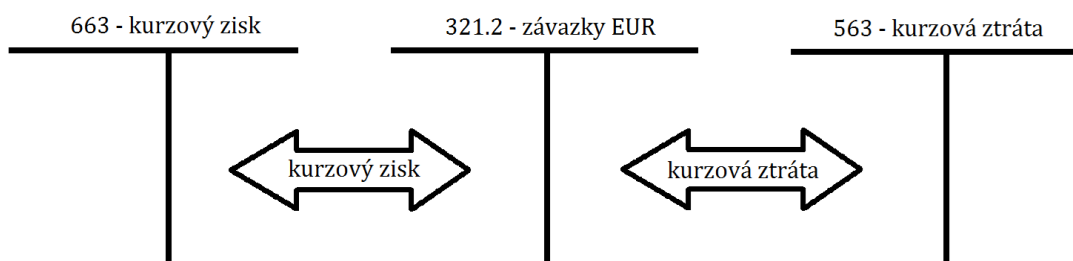
Nyní nastává již odlišný případ než u předchozích záznamů. Obecně platí, že u obou těchto položek se v cizích měnách účtuje vždy ve dvou případech. Konkrétně tedy při vzniku dané položky a následně při zániku této položky. Tento proces je ovšem postupný.

Ve své publikaci Beránek (2011) uvádí, že oba tyto záznamy se musí znovu přeúčtovat k rozvahovému dni a to aktuálním kurzem dle ČNB. Beránek (2011) dále uvádí, že pokud nastane situace, kdy pohledávka či závazek není splacen jednorázově, může účetní jednotka pokračovat například tak, že vykalkuluje a zaúčtuje rozdíl, který se týká splacené či nesplacené části pohledávky, případně závazku. Má možnost také tento kurzový rozdíl nezaúčtovat.

„Pro potřeby oceňování pohledávek a závazků vyjádřených v cizí měně ke dni jejich vzniku lze za okamžik uskutečnění účetního případu považovat u dodavatele den vystavení faktury nebo obdobného dokladu, u odběratele den přijetí faktury nebo obdobného dokladu. ...Účetní zápisy se provádějí ke dni uskutečnění účetního případu“ (Skálová a kol., 2015, s. 101).

Při postupném vzniku či zániku závazku nebo pohledávky lze využít i metodu FIFO, která vykalkuluje kurzové rozdíly, či se naskýtá možnost využít vážený aritmetický průměr z kurzů za dané období. (Beránek, 2011)

Na obrázku č. 3 je zobrazeno řešení kurzových rozdílů při závazcích. Pokud dochází ke kurzovému zisku, dochází tím zároveň ke snížení závazku. V případě kurzové ztráty se závazek bude zvyšovat. Stejný princip lze využít i u pohledávek (účet 311.2), zde je třeba myslet na to, že kurzová ztráta či zisk bude v opačné relaci než při účtování závazků.

Obr. 3 Účtování kurzových rozdílů u závazků

4.4.8 Zálohy s DPH v cizí měně

Další komplikací, se kterou se lze při obchodování v cizí měně často setkat jsou zálohy. Při účtování těchto záloh existuje hned několik řešení, v praxi se však nejčastěji používají pro zálohy v cizích měnách analytické účty. Pro účtování záloh má účetní jednotka možnost využít buď aktuálního kurzu ČNB či stanoveného pevného kurzu. V následujících dvou tabulkách je pro lepší pochopení uveden názorný příklad na účtování záloh s DPH v cizí měně. Tabulka č. 5 řeší problematiku z pohledu odběratele (příjemce plnění) a v tabulce č. 6 je zobrazen stejný příklad z pohledu dodavatele. V obou tabulkách je použit aktuální kurz dle ČNB. (Děrgel, 2012)

Tab. 5 Účtování záloh s DPH – Odběratel

Datum 2015	Text	Částka [EUR]	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
					MD	D
18. 9.	poskytnutí zálohy	2 000	27,070	54 140,00	153.1	221.2
21. 9.	základ daně	X	X	44 710,76	153.2	153.1
	DPH 21 %	X	X	9 389,24	343.2	153.1
07. 10	FAP: cena celkem	3 000	27,095	81 285,00	X	321.2
	DPH 21 %	X	X	14 107,31	343.2	X
	cena bez DPH	X	X	67 177,69	504	X
	odpočet zálohy	2000	27,070	54 140,00	321.2	153.1
	zúčtování zálohy	X	X	44 710,76	153.1	153.2
	zúčtování DPH	X	X	9 389,24	153.1	343.2
12. 10	doplatek	1000	27,105	27 105,00	321.2	221.2
12. 10	kurzový rozdíl	X	X	40,00	321.2	663

Tab. 6 Účtování záloh s DPH – Dodavatel

Datum 2015	Text	Částka [EUR]	Kurz [EUR]	Částka [Kč]	Účtování	
					MD	D
21. 9.	přijatá záloha	2 000	27,050	54 100,00	221.2	324.1
21. 9.	základ daně	X	X	44 710,76	324.1	324.2
	DPH 21 %	X	X	9 389,24	324.1	343.2
07. 10	FAV: cena celkem	3 000	27,095	81 285,00	311.2	X
	DPH 21 %	X	X	14 107,31	X	604
	cena bez DPH	X	X	67 177,69	X	343.2
	odpočet zálohy	2000	27,070	54 140,00	324.1	311.2
	zúčtování zálohy	X	X	44 710,76	324.2	324.1
	zúčtování DPH	X	X	9 389,24	343.2	324.1
14. 10	doplatek	1000	27,110	27 110,00	221.2	311.2
14. 10	kurzový rozdíl	X	X	75,00	563	311.2

4.4.9 Účetní uzávěrka a kurzové rozdíly

V průběhu účetního období se pro přepočítání cizích měn používal kurz vyhlášený ČNB k aktuálnímu dni či pevný kurz stanovený účetní jednotkou. Pokud se ale hovoří o konci účetního období, je účetní jednotka povinna použít denní kurz ČNB, což je kurz aktuální, který platí v tento den, nejčastěji 31. prosince (ne však vždy). V žádném případě nelze pro tento případ použít kurz předchozího dne. Je třeba přepočítat všechny pohledávky a závazky v cizí měny, dále pak např. valutová pokladna či devizový bankovní účet. V tabulce č. 7 je zobrazen ukázkový příklad účtování tohoto případu. (Kadlec, 2013)

Tab. 7 Účtování kurzových rozdílů při uzávěrce

Datum	Účetní operace	Cizí měna [USD]	Kurz CZK/USD	Funkční měna [CZK]	Účtování
20. 11. 2015	Pohledávka	1000	25,29	25 290	311.3/602
31. 12. 2015 (rozvahový den)	Kurzový rozdíl	X	24,82	470	563/311.3

Zdroj: sestaveno dle Kadlece (2013)

K rozvahovému dni je třeba přepočítat také cenné papíry. Pokud jde o majetkové účasti s podstatným či rozhodujícím vlivem, pak je možné použít například meto-

dou ekvivalence, jak uvádí vyhláška 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 51 odst. 3. Metoda ekvivalence má přímý dopad do vlastního kapitálu, kdy se využívá účet 414 (Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků).

Dle § 51 odst. 2 vyhlášky 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je nutné přecenit všechny realizované cenné papíry, podíly apod., na reálnou hodnotu s dopadem do výsledku, tedy na účet 564 (Náklady z přecenění cenných papírů) či 664 (Výnosy z přecenění cenných papírů) za předpokladu, že dojde k trvalému snížení či zvýšení reálné hodnoty, které je trvalého rázu. Vliv změny kurzu bude tedy zohledněn na výše uvedených účtech a tím pádem účty 563 či 663 do těchto případů nevstupují. (Strouhal, 2012)

4.5 Kurzové rozdíly

Již několikrát zmíněný zákon o účetnictví definuje kurzové rozdíly a jejich přepočty. Z něj je možné vydedukovat, že kurzové rozdíly mohou vznikat především v těchto případech:

- pokud se kurz účtované směny odlišuje od kurzu evidovaného v účetnictví, účtuje se o kurzových rozdílech pokaždé,
- druhým příkladem může být situace, kdy se účtuje několikrát během účetního období o jednom procesu, za předpokladu, že se jeho hodnota v cizí měně počítá pokaždé s odlišným kurzem.
- poslední situace byla řešena již v kapitole 4. 4. 9, kdy je v účtování při účetní uzávěrce, když se pro přepočty využívá jiný kurz než kurz prvotního účtování.

4.5.1 Substance kurzových rozdílů

Kromě zákona o účetnictví lze nalézt další primární pravidla, jak již bylo výše uvedeno ve vyhlášce ve znění pozdějších předpisů, č. 500/2002 Sb., v § 60. Tato vyhláška přibližuje např. stanovení přepočtu cizí měny nezahrnuté do vyhlášených kurzů ČNB. V daných případech je podle vyhlášky nutné používat tzv. středové kurzy centrální banky státu, ale existuje i možnost využít aktuální kurz v mezibankovním odvětví. Substance kurzových rozdílů tkví v tom, že se používá funkční měna místo běžných výnosů či nákladů v cizí měně. Je však nutné korigovat tuzemský zůstatek, aniž by se měnila velikost zůstatku v operativní měně. Proto se využívají speciální typy dokladů, které obsahují, jak částku v tuzemské měně, tak částku v měně operativní a korespondují prostřednictvím zvoleného kurzu. (Ekaskáda, 2016)

Jelikož se tato práce zaměřuje také na vymezení pojmů a komplexní problematiku účtování, je tedy nutné objasnit nezbytnosti výše uvedených dokladů, kdy *„každý účetní případ je zaúčtován do účetnictví jen na základě účetního dokladu, resp. podkladu k zúčtování. Účetní doklad je nutno přezkoušovat po věcné i formální stránce zásadně před jejich zaúčtováním. Přezkoušený účetní doklad se opatří účto-*

vacím předpisem, který určuje účty, na které má být účetní případ zaúčtován, dále obsahuje okamžik účetního případu a podpisový záznam. ...Účetní doklady se ukládají v příručním archivu zpravidla po dobu běžného účetního období a pak se předávají do hlavního archivu, kde zůstávají po dobu určenou zákonem o účetnictví a ostatními příslušnými právními předpisy“ (Kovalíková 2015, s. 64).

4.5.2 Vznik kurzových rozdílů

Kurzové rozdíly vznikají tak, že u daného případu se změní minimálně dvakrát kurz, tedy se mění poměr mezi danými měnami. Kurzový rozdíl vzniká také, pokud je zapotřebí přehodnotit kurz u dokladů, které nejsou vyrovnané. Tento případ se nejčastěji vyskytuje na konci účetního období. V této situaci je původní kurz rozdílný oproti aktuálnímu kurzu a je nutné kurzy vyrovnat, příklad byl zmíněn v kapitole 4. 4. 9.

Hlavními důvody vzniku kurzových rozdílů jsou tyto dvě situace:

- první situací jsou peněžní zásobníky, tedy přesněji valutová pokladna a devizový účet. V těchto zásobnících probíhají příjmy a výdaje v různých kurzech. Zůstatky jsou vedeny jak v měně cizí tak paralelně v měně tuzemské. Z konečného zůstatku cizí měny je možné zpětně zjistit tzv. fiktivní kurz, který odpovídá ceně metodou váženého průměru,
- druhou situací jsou tzv. párovatelné doklady. Jedná se zpravidla o vystavené faktury v cizí měně. Po vystavení dokladu je cizí měna přepočtena kurzem, čímž se vypočte částka v tuzemské měně. Tato hodnota je poté také zaúčtována. Konečný zůstatek je evidován jak v měně cizí, tak v měně tuzemské. Následně se realizují platby v odlišných kurzech, takže i zůstatek se oproti počátečnímu stavu mění. V konečné fázi je zůstatek cizí měny roven nule a tuzemský zůstatek je odlišný od nuly, tedy roven kurzovému rozdílu. (Ekaskáda, 2016)

Jak uvádí Hruška (2016) ve své knize, dle ČÚS 006 je vznik kurzových rozdílů především v těchto případech:

- platba a inkaso pohledávek a závazků,
- postoupení pohledávky, vklad pohledávky,
- společné započtení pohledávek,
- převzetí dluhů u původního dlužníka,
- platba úvěru prostřednictvím nového úvěru,
- převod záloh k úhradě pohledávek či závazků.

Beránek (2011) však ve své knize uvádí, že kurzové rozdíly jsou spojeny i se směnou jednotlivých měn, pokud je použit jiný kurz než kurz, kterým byla transakce provedena. Tedy, jestli je zapotřebí nakoupit např. eura za 26 Kč, ale jsou zaúčtovány aktuálním kurzem dle ČNB (např. 25,60), vznikne kurzový rozdíl 40 haléřů za každé jedno nakoupené euro. Tato diference se pak nazývá jako tzv. rozdíl při směně. Účtuje se klasicky jako všechny kurzové rozdíly na nákladový účet 563 či v případě výnosu na účet 663.

4.5.3 Specifické případy kurzových rozdílů

I v problematice kurzových rozdílů lze nalézt takové případy, které jsou specifické proti ostatním příkladům.

Jedním z takových případů je přepočítání přijaté faktury na tuzemskou měnu. Vystavitelem faktury je plátce DPH v tuzemské zemi a odběratel je také tuzemský, ovšem faktura je v měně cizí. Vystavitel je povinen vypočítat zdanitelné plnění v tuzemské měně a přepočítává ho podle aktuálního kurzu v den vzniku stanovené daňové povinnosti či podle směrníc. Odběratel musí tyto částky akceptovat a nemůže uplatnit jinou částku daně, než stanovil prodejce ve faktuře. (Děrgel, 2008)

Druhým případem je vklad do základního kapitálu vyjádřený v cizí měně. Vklad může být uhrazen v cizí měně, avšak evidován musí být v měně tuzemské. Na straně MD se účtuje na účet 353 a na straně D se vyskytuje účet 411 v tuzemské měně. Pokud by došlo k oslabení domácí měny a vznikla kurzová ztráta, nejednalo by se o ztrátu jako takovou, ale o zbývající pohledávku, kterou je společník povinen uhradit. V opačném případě by přebytek byl zaúčtován na účet 365, či pokud by jej společník nechtěl vyplatit, pak na účet 413. Zde tedy není problém kurzového rozdílu, ale je na pováženu, který kurz se má využít pro přepočítání. Nejčastěji se však využívá kurz aktuální ke dni převodu částky dle ČNB. (Děrgel, 2008)

4.6 Daňové hledisko a kurzové rozdíly

Kromě účetnictví je třeba také cizí měnu přepočítávat i pro účely daní, protože daně se musí vždy evidovat a platit v tuzemské měně, dokonce i v případě, že základ daně není vyjádřen v tuzemské měně. Kurzové rozdíly se počítají do výsledku hospodaření a z hlediska daní jsou daňově účinné. Pokud je účetní jednotka registrovaná k platbě DPH je povinna při dovozu zboží nebo nákupu služeb ze zahraničí či jiného členského státu EU, nejprve provést přidanění (přes účet číslo 349) a následně samotný nárok na odpočet. Pro výpočty tuzemské částky je pak použit kurz platný v účetnictví. (Rubáková, 2015b)

4.6.1 Srážková daň

Při pohledu do zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., § 22, ve znění pozdějších předpisů, je patrné, že pokud účetní jednotka použije kurz pro přepočítání závazku, který není v souladu se zákonem o účetnictví nebo pokud daň započítá ve špatný okamžik, hrozí jí finanční postih od finančního úřadu. (Zákony pro lidi, 2016)

4.6.2 DPH při nákupu zboží a služeb ze zahraničí

Beránek (2011) ve své knize zmiňuje následující premisy, které nastanou při nákupu služeb či zboží ze zahraničí.

Pokud je faktura týkající se služby vystavena před úhradou, má účetní jednotka povinnost použít pro DPH kurz, který byl platný v den vystavení faktury. Pokud však je faktura uhrazena formou postupných úhrad nebo je vystavena až po poskytnutí služby, je použit kurz ze dne poskytnutí služby.

U zboží pořízeného z jiného členského státu EU v cizí měně, má odběratel ze zákona povinnost do 15 dnů od převzetí zboží vystavit daňový doklad v tuzemské měně a vyměřit dle kurzu hodnotu DPH. Pokud je zboží nakoupeno z jiného státu, má účetní jednotka povinnost přiznat daň do 15 dnů následujícího měsíce po převzetí zboží či vystavení faktury dodavatelem. Pokud účetní jednotka zaúčtuje fakturu a ihned vystaví daňový doklad v tuzemské měně, použije shodný kurz. Pokud však mezi zaúčtováním faktury a vystavením dokladu je časová prodleva, budou kurzy od sebe odlišné.

Z výše uvedených informací je zřejmé, že kurz u služeb je přímo závislý na dni uskutečnění či na vystavení faktury, zatímco kurz u zboží je závislý na vytvoření daňového dokladu.

4.6.3 Řešení kurzových rozdílů v minulosti

Aby bylo možné objektivně posoudit, zda dnešní řešení kurzových rozdílů je neefektivnější, je třeba podívat se do minulosti na to, jak byly dříve tyto rozdíly účtovány. Účtování během účetního období se nelišilo, byly využívány účty 563 a 663, jako jsou známy dnes. Ovšem hlavním rozdílem bylo účtování k 31. 12. Využívaly se zde účty 386 (Kurzové rozdíly aktivní) a 387 (Kurzové rozdíly pasivní), které se již dnes v účetním rozvrhu nenachází. (Sedláček, 2004)

Dále je zapotřebí přiblížit, jak se řešila situace, kdy účet zahraničních odběratelů (či dodavatelů) vykazoval zůstatek ke konci roku. Kurzový zisk na tomto účtu znamenal vzrůst hodnoty pohledávky za zahraničním odběratelem. Zaúčtoval se tedy tento zisk na MD účtu 311.2 a na stranu D účtu 387 (Kurzové rozdíly pasivní), protože je pravděpodobné, že při následující úhradě dojde k zisku (zisk = pasivum). Na počátku následujícího roku se pak účty otevřely se stavem před provedením přepočtu k 31.12. V lednu následujícího roku se účet 387 rozpustil klasickým způsobem a vyčkalo se na úhradu faktury. Kurzové rozdíly spojené s úhradou byly zaúčtovány klasickým způsobem. Tímto řešením tedy nevstupovaly kurzové rozdíly z přepočtu k 31. 12. do daní. V případě opačné možnosti, tedy kurzové ztráty na konci roku, by se postup neměnil, jen by byl místo účtu 387 použit účet 386. (Sedláček, 2004)

Pokud v důsledku propadu kurzu bylo možné předpovídat pro následující období kurzovou ztrátu spojenou s účetním případem, bylo možné spolu s dodržáním zásady opatrnosti na ni vytvořit rezervu. Rezerva se tvořila účtováním na účet 574 (Tvorba rezervy pro kurzové ztráty) zároveň s účtem 454 (Rezerva na kurzové ztráty). Následně byla rezerva čerpána přes účet 674 (Zúčtování rezerv), čímž

došlo ke zmírnění nepříznivých důsledků. Podstatnou věcí bylo, že účty 574 a 674 nijak neovlivňovaly základ daně z příjmů. (Sedláček, 2004)

4.6.4 Aktuality a zdanění kurzových rozdílů

Problematika kurzových rozdílů je pro řadu fundovaných odborníků již řadu let prostorem k polemice, ovšem v posledních letech se stalo nejaktuálnějším téma zdanění těchto rozdílů. Vše rozpoutal Nejvyšší správní soud, který je vrcholnou instancí při řešení daňových sporů, jelikož vydal rozhodnutí, že nerealizované kurzové zisky nemohou být zdanitelným příjmem. Argumentoval tím, že kurzové rozdíly, které nebyly realizovány podle účetních metod, jsou zahrnuty do výsledku hospodaření, ale z hlediska daně z příjmů se však nejedná o zdanitelný příjem. V rozhodnutí se ovšem NSS již dále nezabývá technikou, jakou by měly být kurzové zisky zdaněny v okamžiku realizace a dokonce ani problematikou uznatelnosti nerealizovaných kurzových ztrát. (Toman, Baňka, 2012).

Výstupem tohoto rozhodnutí je verdikt, že kurzové rozdíly se budou danit až po reálném toku peněz. Tímto se ovšem spustila řada nejasností a otázek, protože „podle stávajícího zákona totiž musely firmy nerealizované zisky z přepočtu cizí měny na české koruny zdanit. Ale právě Nejvyšší správní soud v jednom sporu rozhodl, že tyto kurzové zisky zdanitelným příjmem nejsou. A zdaňovat se tak podle něj nemusí“ (Akrman, 2012). Ovšem následně Generální finanční ředitelství (GFŘ) vydalo vyjádření a „v něm obrací verdikt soudu do původního soudu s odůvodněním, že NSS rozhodl v konkrétní kauze a pro svoji ojedinělost nemá povahu ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu“ (Akrman, 2012). Z hlediska nejasností zdanitelnosti nerealizovaných kurzových rozdílů bylo následně modifikováno „ustanovení, které definuje základ daně z příjmů. Toto ustanovení (konkrétně jde o § 23 odst. 1 zákona o daních z příjmů) nově upřesňuje definici příjmů tím, že stanoví, že u poplatníka, který je účetní jednotkou, jsou zdanitelnými příjmy jeho výnosy. V roce 2014 už tak nebude možné vyjmout nerealizované kurzové rozdíly ze zdanění, jak naznačoval loňský rozsudek Nejvyššího správního soudu“ (RMS TACOMA, 2013). Načež ihned GFŘ reagovalo „vydáním informace k problematice „nerealizovaných“ kurzových rozdílů s ohledem na judikaturu NSS. V této informaci sice GFŘ tvrdí, že svůj názor na zdaňování nerealizovaných kurzových rozdílů nemění, ale zároveň uvádí, čím se mají řídit poplatníci, pokud budou při zahrnování či nezahrnování „nerealizovaných“ kurzových rozdílů do základu daně postupovat do konce roku 2013 podle rozsudku NSS. Tím tak v podstatě bere rozsudek NSS na milost“ (RMS TACOMA, 2013).

V zahraničí se však při řešení této problematiky setkáme s různými přístupy. V USA je využívá princip realizovaných a nerealizovaných kurzových rozdílů, zatímco ve Velké Británii se o tyto rozdíly přímo mění velikost závazku či pohledávky. Je však velmi pravděpodobné, že kvůli komplikované legislativě bude Česká republika využívat i nadále stávající řešení kurzových rozdílů. (Jacobson, 2012)

4.7 Opatření proti měnovému riziku

Odhadovat, jak se měna bude v budoucnu vyvíjet je velmi komplikované a nikdy ne zcela přesné. Jediným pozitivem je fakt, že se vývoj může pohybovat jen dvěma směry. Pokud však korporace dopředu ví o větší investici či úhradě v cizí měně, je vhodné minimalizovat rizika spojené s transakcí a učinit opatření proti měnovému riziku.

Jednou z možností je okamžitý nákup cizí měny, pokud např. korporace podepíše smlouvu a ví, že za půl roku bude muset zaplatit částku v cizí měně, pořídí tuto cizí měnu ihned, např. převede z tuzemského účtu peníze na eurový účet. Ačkoli se jedná o velmi elementární metodu, spousta korporací ji efektivně využívá. (Zikmund, 2010)

Druhou možností je využití tzv. netting systému, což je započtení vzájemných pohledávek v cizí měně. Ovšem zde je největším problémem to, že téměř nikdy nejsou k dispozici dvě vzájemné pohledávky se stejnou dobou splatnosti. (Zikmund, 2010)

Vhodným řešením je využít měnový forward mezi korporací a poskytovatelem, což může být např. banka. Tím se korporace zaváže, že k určitému datu nakoupí či prodá pevně stanovenou sumu určité měny při dopředu sjednaném kurzu. Tento forwardový kurz stanovuje ten, kdo samotný forward vystavuje. Toto řešení je efektivní i z hlediska, že banka, která nejčastěji forward vystavuje, používá metody, kterými určí budoucí vývoj měny, takže navíc korporace obdrží i pravděpodobný vývoj měny do budoucna. Měnové forwardy lze nakoupit i na burze, kde se označují jako tzv. futures. (Zikmund, 2010)

Poslední metodou zajištění je nákup měnové opce. Jedná se o způsob velmi příbuzný forwardu. Smysl je v tom, že se nakoupí poukázky na přesné množství určité měny k předem určenému datu. Rozdíl je především v poplatcích, kdy při nakoupení je třeba uhradit opční prémii. Ta může být např. 50 haléřů za každý směněný dolar. Druhou diferencí je nárok na plnění. Emitent opce je povinen vždy plnit, ovšem držitel opce nemusí v konečné fázi plnění vyžadovat.

Být zajištěný proti měnovému riziku však není výhodné v každé situaci, protože je třeba brát v úvahu náklady spojené s operacemi. Zajištění se vyplatí především, pokud korporace očekává transakci s velkým objemem peněz či pravidelné obchody se zahraničím. (Zikmund, 2010)

4.8 Vnitřní směrnice obchodních korporací

Důležitým úkolem každé účetní jednotky v obchodní korporaci je vytvoření tzv. vnitřních směrnic pro vedení účetnictví. Současná legislativa nabízí účetní jednotce značný prostor ve tvorbě interních pravidel, které jsou následně interním dokumentem korporace i při účtování kurzových rozdílů. *„Hlavním smyslem vnitřních směrnic je zajištění jednotného metodického postupu při sledování skutečností a zachycování hospodářských operací v různých vnitřních útvarech, a to ve stejném čase. ...Velmi důležitým důvodem pro tvorbu směrnic je vytvoření určitého nástroje*

pro vnitřní řízení účetní jednotky. Pokud bude mít účetní jednotka příslušné směrnice vytvořené, minimalizuje se riziko, že by docházelo k porušování právních předpisů... Dalším argumentem, proč mít dobře vytvořené vnitřní směrnice, je mnohem snazší a jednodušší postup při kontrole účetnictví prováděné pracovníky finančního úřadu“ (Kovalíková 2015, s. 7).

Směrnice lze dělit na povinné a doporučené. Z hlediska povahy této práce budou identifikovány pouze ty, které mají přímou spojitost s problematikou cizích měn. Dle Kovalíkové (2015) a Shiffera (2006) se mají ve vnitřní směrnici, která se týká transakcí v cizí měně, objevit také tyto aspekty:

- transakce, u kterých bude aplikován pevný kurz a u kterých se aplikuje aktuální denní kurz,
- stanovení, zda se při směně finančních prostředků aplikuje daný směnný kurz této směny,
- stanovení způsobu pro přepočítání měn, u kterých ČNB nevyhlašuje denní kurz,
- stanovení způsobu zjišťování kurzových rozdílů, které vznikají při plynulém uhrazení pohledávek či závazků,
- u pohledávek a závazků cizích měn by mělo být stanoveno, jaký kurz bude využíván,
- stanovení intervalů přepočítání zůstatků v cizích měnách. Jedná se především o pokladny, bezhotovostní stav, pohledávky a závazky na tuzemskou měnu.

Následné primární informace o zvoleném způsobu přepočítávání měn, je vhodné uvést v příloze u účetní závěrky.

5 Praktická část

Praktická část je zaměřena především na analýzu proběhlých účetních případů v akciové společnosti, následné navržení a interpretaci nejlepšího možného řešení pro účetní jednotku při účtování cizích měn, včetně návrhu vhodné vnitropodnikové směrnice. V závěru práce je zhodnoceno dosažení stanovených cílů.

5.1 Základní údaje o akciové společnosti XY

Česká korporace XY, a. s. je pouze fiktivní název skutečné akciové společnosti, která si přála zůstat v anonymitě, a to především kvůli aktivitám, kterými se zabývá. Korporace byla založena v roce 1992. Od svého vzniku akciová společnost sídlí ve Zlínském kraji. Počet zaměstnaných osob byl k 31. 12. 2014 roven počtu 171. V roce 2013 společnost dosahovala svého rekordního zisku (výsledku hospodaření) ve výši 37,55 milionů korun a v roce 2014 byl zaznamenán zisk 8,49 milionů korun. Na rok 2016 je objem všech plánovaných zakázek téměř 200 milionů korun.

Korporace se zabývá hned několika činnostmi, jedná se o vývoj, výrobu a prodej v oblasti policejních měřičů rychlosti, případně doplňkových zařízení. Další aktivitou je vývoj a výroba radarů pro řízení letového provozu a prodej radiolokačních systémů. Akciová společnost se také z velké části zabývá kooperačními pracemi pro zákazníky z České republiky.

5.1.1 Současná pravidla účtování cizích měn v akciové společnosti XY

Vzhledem k aktivitám korporace musí často účetní jednotka řešit případy, které jsou vyjádřeny v USD nebo v EUR. Pro účtování nyní účetní jednotka využívá aktuálního kurzu ČNB. Konkrétně tedy, u faktur přijatých používá kurz k datu vystavení faktury. U všech plateb je používán kurz k aktuálnímu dni platby a u faktur vystavených pak využívá kurz ČNB z předchozího dne. Tímto řešením však vznikají průběžné kurzové rozdíly u cizoměnových pohledávek a závazků, vždy k uskutečnění daného účetního případu. Pomocí pevného kurzu je však možné zredukovat počet kurzových operací, což je ověřeno níže na příkladech.

5.1.2 Dopady při účtování pevným kurzem v XY, a. s.

Jelikož cílem této bakalářské práce je stanovit pro účetní jednotku nejvhodnější metodiku pro přepočtení cizích měn a zefektivnit průběh vykazování, tak níže uvedené případy, které jsou zaúčtovány aktuálním kurzem, budou modifikovány pomocí pevných kurzů, což následně prokáže, který ze způsobů bude nejvěrněji vykreslovat výsledek hospodaření této obchodní korporace a který bude nejefektivnější. Jelikož pevný kurz s sebou přináší i řadu zjednodušení, může být výsledkem jeho použití maximální efektivita z hlediska pracnosti, což je dalším cílem účetní jednotky, avšak je třeba myslet na to, že tyto zjednodušení se mohou promítnout do přenosnosti vykazování jednotlivých případů.

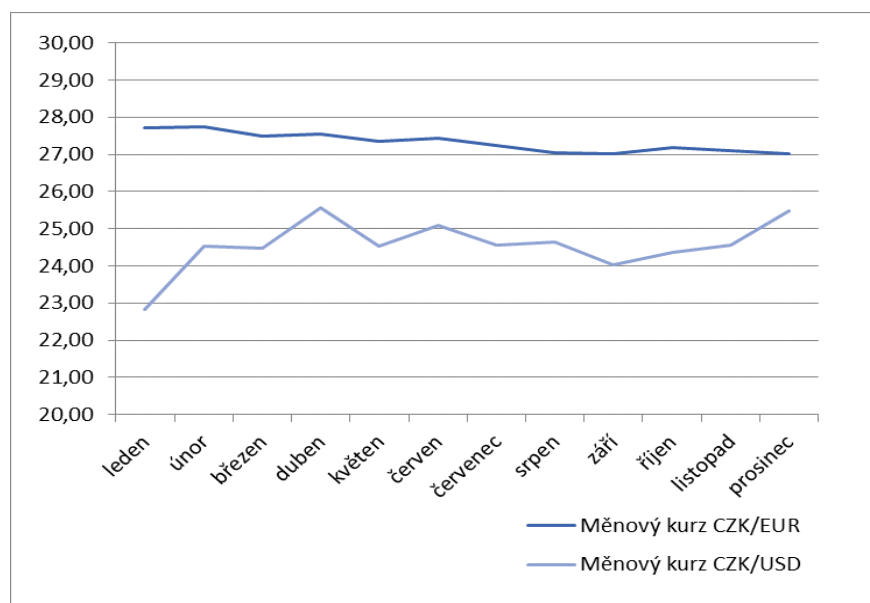
5.1.3 Účetní software QI

Účetní jednotka v korporaci XY již přes deset let využívá účetní software QI od DC Concept Brno. Tento komplexní program zahrnuje všechny oblasti, tj. účetnictví, finance, sklad, výroba, majetek atd. Mezi jeho hlavní přednosti se řadí především velké množství kontrol, rychlost vyhledávání a exporty daňových přiznání.

QI má mnoho rozšíření, například automatické zadávání účtů banky, avšak akciová společnost XY nemá žádné rozšíření zakoupeno. Program také sám nevyhledává aktuální kurzy z webu ČNB, ale je nutné každý den aktuální kurzy zadat ručně do číselníku kurzů. S tímto číselníkem pak program pracuje automaticky a to i zpětně.

5.2 Vývoj měnových kurzů eura a amerického dolaru

Pro následné přepočty bude nutné znát hodnoty měnových kurzů v roce 2015, je tedy namístě podívat se na jejich vývoj ve zkoumaném období. Na níže uvedeném obrázku vidíme průběh těchto kurzů v roce 2015. Kurz eura byl na první pohled poměrně vyrovnaný, zatímco u kurzu amerického dolaru docházelo po celý rok k depreciaci české měny. Americký dolar tak v konečném důsledku zdražil za rok 2015 o 10 % a euro se dalo pořídit v prosinci o 3 % levněji než na začátku roku.

Obr. 4 Vývoj měnových kurzů v roce 2015

Zdroj: sestaveno dle ČNB (2016b)

5.3 Výchozí situace a účtování vybraných účetních případů

Nejprve je nutné definovat si výchozí situaci v účetní jednotce. Ke dni 31. 12. 2014 byly zůstatky na vybraných účtech následující:

Tab. 8 Výchozí stav účtů ke dni 31. 12. 2014

Název účtu	Zůstatek (měna)	Zůstatek [Kč]
Odběratelé 311.2	2 100,00 EUR	58 222,50
Dodavatelé 321.2	1 800,00 EUR	49 905,00
Pokladna 211.2	2 654,75 EUR	73 602,94
Pokladna 211.3	3 234,00 USD	73 845,16
Běžný účet KB 221.2	103 061,79 EUR	2 857 388,13
Běžný účet KB 221.3	1 312,19 USD	29 962,55

Zdroj: sestaveno dle interních materiálů akciové společnosti

Tyto zůstatky jsou využívány v následujících účetních případech a to, jak v kurzu aktuálním, tak v kurzech pevných. Pro přepočítání výše uvedených zůstatků byly využity kurzy dle ČNB ze dne 31. 12. 2014.

V následujících tabulkách budou zaúčtovány tytéž vybrané účetní případy, které proběhly ve zkoumané účetní jednotce v roce 2015. Nejprve kurzem denním a následně kurzem pevným čtvrtletním a ročním, aby bylo následně možné zkoumat difference mezi jednotlivými kurzy.

5.3.1 Účtování v aktuálním (denním) kurzu v roce 2015

Tab. 9 Účtování aktuálním kurzem

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
12. 1.	FVZ-11	úhrada z roku 2014	2 100,00 EUR	28,290	59 409,00	221.2	311.2
12. 1.	FVZ-11	kurzový rozdíl			1 186,50	311.2	663
20. 1.	FPZ-16	platba FAP z roku 2014	1 800,00 EUR	27,845	50 121,00	321.2	221.2
20. 1.	FPZ-16	kurzový rozdíl			216,00	563	321.2
23. 1.	FPZ-1	IC produkt	4 870,00 USD	24,859	121 063,33	111	321.3

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
23. 1.		příjem na sklad			121 063,33	112	111
06. 2.	FPZ-2	elektrický materiál	23 916,42 EUR	27,695	662 365,23	111	321.2
06. 2.	FPZ-2	samovyměření DPH	5 022,45 EUR	27,695	139 096,70	349	343
06. 2.	FPZ-2	nárok na odpočet	5 022,45 EUR	27,695	139 096,70	343	349
06. 2.		příjem na sklad			662 365,23	112	111
10. 2.	FPZ-1	úhrada	4 870,00 USD	24,541	119 514,67	321.3	221.3
10. 2.	FPZ-1	kurzový rozdíl			1 548,66	321.3	663
13. 2.		vyskladnění materiálu			783 428,56	501	112
23. 2.	FVZ-1	letištní anténa	66 902,00 EUR	27,505	1 840 139,51	311.2	601
05. 3.	FPZ-2	úhrada faktury	23 916,42 EUR	27,420	655 788,24	321.2	221.2
05. 3.	FPZ-2	kurzový rozdíl			6 576,99	321.2	663
17. 3.	FVZ-1	přijetí platby	66 902,00 EUR	27,185	1 818 730,87	221.2	311.2
17. 3.	FVZ-1	kurzový rozdíl			21 408,64	563	311.2
26. 3.		poskytnutá záloha	2 500,00 EUR	27,385	68 462,50	052	221.2
19. 5.	FPZ-3	RXS snímače	2 349,00 EUR	27,355	64 256,90	131	321.2
19. 5.	FPZ-3	samovyměření DPH	493,29 EUR	27,355	13 493,95	349	343
19. 5.	FPZ-3	nárok na odpočet	493,29 EUR	27,355	13 493,95	343	349
20. 5.	FPZ-4	doprava	215,00 EUR	27,330	5 875,95	131	211.2
20. 5.	FPZ-4	samovyměření DPH	45,15 EUR	27,330	1 233,95	349	343
20. 5.	FPZ-4	nárok na odpočet	45,15 EUR	27,330	1 233,95	343	349

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
20. 5.		příjem na sklad			70 132,85	132	131
27. 5.	FVZ-2	RXS snímače prodej	2 866,00 EUR	27,395	78 514,07	311.2	604
27. 5.		vyskladnění			70 132,85	504	132
08. 6.	FPZ-3	úhrada faktury	2 349,00 EUR	27,430	64 433,07	321.2	221.2
08. 6.	FPZ-3	kurzový rozdíl			176,17	563	321.2
11. 6.	FPZ-5	měřič	3 020,00 EUR	27,315	82 491,30	042	321.2
11. 6.	FPZ-5	samovyměření DPH	634,00 EUR	27,315	17 323,17	349	343
11. 6.	FPZ-5	nárok na odpočet	634,00 EUR	27,315	17 323,17	343	349
11. 6.		zařazení do užívání			82 491,30	022	042
11. 6.	FPZ-5	odečtení zálohy	2 500,00 EUR	27,315	68 287,50	321.2	052
11. 6.	FPZ-5	kurzový rozdíl			175,00	563	052
15. 6.	FPZ-5	úhrada zbylé částky	520,00 EUR	27,280	14 185,60	321.2	221.2
15. 6.	FPZ-5	kurzový rozdíl			18,20	321.2	663
07. 7.	FVZ-2	přijetí platby	2 866,00 EUR	27,100	77 668,60	221.2	311.2
07. 7.	FVZ-2	kurzový rozdíl			845,47	563	311.2
18. 7.		přijatá záloha	150 000,00 USD	24,843	3 726 450,00	221.3	324
03. 9.	FVZ-3	radarové měřiče rychlosti	348 013,00 USD	23,987	8 347 787,83	311.3	601
03. 9.	FVZ-3	odečtení zálohy	150 000,00 USD	23,987	3 598 050,00	324	311.3

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
03. 9.	FVZ-3	kurzový rozdíl ze zálohy			128 400,00	563	324
14. 9.	FPZ-6	dopravné výrobků k odběrateli	1 600,00 EUR	27,025	43 240,00	518	321.2
14. 9.	FPZ-6	samovymě- ření DPH	336,00 EUR	27,025	9 080,40	349	343
14. 9.	FPZ-6	nárok na odpočet	336,00 EUR	27,025	9 080,40	343	349
14. 9.	FPZ-6	úhrada	1 600,00 EUR	27,115	43 384,00	321.2	221.2
14. 9.	FPZ-6	kurzový rozdíl			144,00	563	321
22. 9.	FPZ-7	elektrický materiál	20 952,00 EUR	27,045	566 646,84	111	321.2
22. 9.	FPZ-7	samovymě- ření DPH	4 399,92 EUR	27,045	118 995,84	349	343
22. 9.	FPZ-7	nárok na odpočet	4 399,92 EUR	27,045	118 995,84	343	349
22. 9.	FPZ-7	příjem na sklad			566 646,84	112	111
23. 9.		vyskladnění 1/4 mat.			141 661,71	501	112
30. 9.	FVZ-4	letištní anténa	37 763,00 EUR	27,210	1 027 531,23	311.2	601
19. 10.	FVZ-4	přijatá úhrada	37 763,00 EUR	27,085	1 022 810,86	221.2	311.2
19. 10.	FVZ-4	kurzový rozdíl			4 720,38	563	311.2
20. 10.	FPZ-7	úhrada faktury	20 952,00 EUR	27,080	567 380,16	321.2	221.2
20. 10.	FPZ-7	kurzový rozdíl			733,32	563	321.2
02. 11.	FPZ-8	deska, pa- mět'	16 824,00 EUR	27,110	456 098,64	111	321.2
02. 11.	FPZ-8	samovymě- ření DPH	3 533,04 EUR	27,110	95 780,71	349	343

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
02. 11.	FPZ-8	nárok na odpočet	3 533,04 EUR	27,110	95 780,71	343	349
02. 11.	FPZ-8	příjem na sklad			456 098,64	112	111
02. 11.	FPZ-8	úhrada	16 824,00 EUR	27,100	455 930,40	321.2	221.2
02. 11.	FPZ-8	kurzový rozdíl			168,24	321	663
04. 11.	FPZ-9	motory, ložiska, pásy	65 217,20 EUR	27,100	1 767 386,12	111	321.2
04. 11.	FPZ-9	samovyměření DPH	13 695,60 EUR	27,100	371 151,03	349	343
04. 11.	FPZ-9	nárok na odpočet	13 695,60 EUR	27,100	371 151,03	343	349
27. 11.	FPZ-9	příjem na sklad			1 767 386,12	112	111
07. 12.		vyskladnění: deska, paměť			456 098,64	501	112
09. 12.	FPZ-9	úhrada faktury	65 217,20 EUR	27,020	1 762 168,74	321.2	221.2
09. 12.	FPZ-9	kurzový rozdíl			5 217,38	321.2	663
11. 12.	FVZ-3	přijatá platba	198 013,00 USD	24,690	4 888 940,97	221.3	311.3
11. 12.	FVZ-3	kurzový rozdíl			139 203,14	311.3	663
15. 12.		vyskladnění materiálu			2 192 371,25	501	112
16.12.	FVZ-5	oprava antény	24 665,00 EUR	27,020	666 448,30	311.2	602
18.12.		převod na běžný účet	300 000,00 USD	24,947	7 484 100,00	261	221.3

Zdroj: sestaveno dle interních materiálů akciové společnosti

Tab. 10 Přepočtení účtů ke dni 31. 12. 2015 (denní kurz)

Text	Stav dle účetnictví [Kč]	Přepočtený stav [Kč]	Rozdíl [Kč]	Účtování	
				MD	D
pohledávky	666 448,30	666 571,63	123,33	311.2	663
BÚ EUR	2 154 153,74	2 081 307,94	72 845,80	563	221.2
BÚ USD	1 041 738,85	1 103 555,64	61 816,79	221.3	663
pokladna EUR	67 726,99	65 934,24	1 792,75	563	211.2
pokladna USD	73 845,16	80 280,82	6 435,66	211.3	663

Při účtování výše uvedených případů, je nutné účtovat kurzové rozdíly již během účetního období, zatímco u ročního pevného kurzu vznikne potřeba zabývat se těmito rozdíly až na konci účetního období. Výjimkou však mohou být úhrady faktur z minulého účetního období, pokud si účetní jednotka zvolí za pevný roční kurz ten, který byl zveřejněn nejbližší pracovní den v lednu aktuálního roku. K přepočtu jednotlivých účtů ke dni 31. 12. 2015 je třeba použít jen aktuální kurzy z tohoto dne.

5.3.2 Účtování v pevném (čtvrtletním) kurzu v roce 2015

Tab. 11 Účtování pevným čtvrtletním kurzem

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
12. 1.	FVZ-11	úhrada z roku 2014	2 100,00 EUR	27,725	58 222,50	221.2	311.2
12. 1.	FVZ-11	kurzový rozdíl			0,00		
20. 1.	FPZ-16	platba FAP z roku 2014	1 800,00 EUR	27,725	49 905,00	321.2	221.2
20. 1.	FPZ-16	kurzový rozdíl			0,00		
23. 1.	FPZ-1	IC produkt	4 870,00 USD	22,834	111 201,58	111	321.3
23. 1.		příjem na sklad			111 201,58	112	111
06. 2.	FPZ-2	elektrický materiál	23 916,42 EUR	27,725	663 082,74	111	321.2

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
06. 2.	FPZ-2	samovymě- ření DPH	5 022,45 EUR	27,725	139247,38	349	343
06. 2.	FPZ-2	nárok na odpočet	5 022,45 EUR	27,725	139247,38	343	349
06. 2.		příjem na sklad			663 082,74	112	111
10. 2.	FPZ-1	úhrada	4 870,00 USD	22,834	111 201,58	321.3	221.3
10. 2.	FPZ-1	kurzový rozdíl			0,00		
13. 2.		vyskladnění materiálu			774 284,32	501	112
23. 2.	FVZ-1	letištní anténa - Francie	66 902,00 EUR	27,725	1 854 857,95	311.2	601
05. 3.	FPZ-2	úhrada faktury	23 916,42 EUR	27,725	663 082,74	321.2	221.2
05. 3.	FPZ-2	kurzový rozdíl			0,00		
17. 3.	FVZ-1	příjetí platby	66 902,00 EUR	27,725	1 8548 57,95	221.2	311.2
17. 3.	FVZ-1	kurzový rozdíl			0,00		
26. 3.		poskytnutá záloha	2 500,00 EUR	27,725	69 312,50	052	221.2
19. 5.	FPZ-3	RXS snímače	2 349,00 EUR	27,545	64 703,21	131	321.2
19. 5.	FPZ-3	samovymě- ření DPH	493,29 EUR	27,545	13 587,67	349	343
19. 5.	FPZ-3	nárok na odpočet	493,29 EUR	27,545	13 587,67	343	349
20. 5.	FPZ-4	doprava	215,00 EUR	27,545	5 922,18	131	211.2
20. 5.	FPZ-4	samovymě- ření DPH	45,15 EUR	27,545	1 243,66	349	343
20. 5.	FPZ-4	nárok na odpočet	45,15 EUR	27,545	1 243,66	343	349
20. 5.		příjem na sklad			70 625,38	132	131

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
27. 5.	FVZ-2	RXS snímače prodej	2 866,00 EUR	27,545	78 943,97	311.2	604
27. 5.		vyskladnění			70 625,38	504	132
08. 6.	FPZ-3	úhrada faktury	2 349,00 EUR	27,545	64 703,21	321.2	221.2
08. 6.	FPZ-3	kurzový rozdíl			0,00		
11. 6.	FPZ-5	měřič	3 020,00 EUR	27,545	83 185,90	042	321.2
11. 6.	FPZ-5	samovymě- ření DPH	634,20 EUR	27,545	17 469,04	349	343
11. 6.	FPZ-5	nárok na odpočet	634,20 EUR	27,545	17 469,04	343	349
11. 6.		zařazení do užívání			83 185,90	022	042
11. 6.	FPZ-5	odečtení zálohy	2 500,00 EUR	27,545	68 862,50	321.2	052
11. 6.	FPZ-5	kurzový rozdíl			450,00	563	052
15. 6.	FPZ-5	úhrada zbylé částky	520,00 EUR	27,545	14 323,40	321.2	221.2
15. 6.	FPZ-5	kurzový rozdíl			0,00		
07. 7.	FVZ-2	přijetí platby	2 866,00 EUR	27,245	78 084,17	221.2	311.2
07. 7.	FVZ-2	kurzový rozdíl			859,80	563	311.2
18. 7.		přijatá záloha	150 000,00 USD	24,557	3 683 550,00	221.3	324
03. 9.	FVZ-3	radarové měřiče rychlosti	348 013,00 USD	24,557	8 546 155,24	311.3	601
03. 9.	FVZ-3	odečtení zálohy	150 000,00 USD	24,557	3 683 550,00	324	311.3
03. 9.	FVZ-3	kurzový rozdíl ze zálohy			0,00		

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
14. 9.	FPZ-6	dopravné výrobků k odběrateli	1 600,00 EUR	27,245	43 592,00	518	321.2
14. 9.	FPZ-6	samovyměření DPH	336,00 EUR	27,245	9 154,32	349	343
14. 9.	FPZ-6	nárok na odpočet	336,00 EUR	27,245	9 154,32	343	349
14. 9.	FPZ-6	úhrada	1 600,00 EUR	27,245	43 592,00	321.2	221.2
14. 9.	FPZ-6	kurzový rozdíl			0,00		
22. 9.	FPZ-7	elektrický materiál	20 952,00 EUR	27,245	570 837,24	111	321.2
22. 9.	FPZ-7	samovyměření DPH	4 399,92 EUR	27,245	119 875,82	349	343
22. 9.	FPZ-7	nárok na odpočet	4 399,92 EUR	27,245	119 875,82	343	349
22. 9.	FPZ-7	příjem na sklad			570 837,24	112	111
23. 9.		vyskladnění 1/4 materiálu			142 709,31	501	112
30. 9.	FVZ-4	letištní anténa	37 763,00 EUR	27,245	1 028 852,94	311.2	601
19. 10.	FVZ-4	přijatá úhrada	37 763,00 EUR	27,170	1 026 020,71	221.2	311.2
19. 10.	FVZ-4	kurzový rozdíl			2 832,22	563	311.2
20. 10.	FPZ-7	úhrada faktury	20 952,00 EUR	27,170	569 265,84	321.2	221.2
20. 10.	FPZ-7	kurzový rozdíl			1 571,40	321.2	663
02. 11.	FPZ-8	deska, paměť	16 824,00 EUR	27,170	457 108,08	111	321.2
02. 11.	FPZ-8	samovyměření DPH	3 533,04 EUR	27,170	95 992,70	349	343
02. 11.	FPZ-8	nárok na odpočet	3 533,04 EUR	27,170	95 992,70	343	349
02. 11.	FPZ-8	příjem na sklad			457 108,08	112	111

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
02. 11.	FPZ-8	úhrada	16 824,00 EUR	27,170	457 108,08	321.2	221.2
02. 11.	FPZ-8	kurzový rozdíl			0,00		
04. 11.	FPZ-9	motory, ložiska, pásy	65 217,20 EUR	27,170	1 771 951,32	111	321.2
04. 11.	FPZ-9	samovymě- ření DPH	13 695,61 EUR	27,170	372 109,72	349	343
04. 11.	FPZ-9	nárok na odpočet	13 695,61 EUR	27,170	372 109,72	343	349
27. 11.	FPZ-9	příjem na sklad			1 771 951,32	112	111
07. 12.		vyskladnění: deska, paměť			457 108,08	501	112
09. 12.	FPZ-9	úhrada faktury	65 217,20 EUR	27,170	1 771 951,32	321.2	221.2
09. 12.	FPZ-9	kurzový rozdíl			0,00		
11. 12.	FVZ-3	přijatá platba	198 013,00 USD	24,356	4 822 804,63	221.3	311.3
11. 12.	FVZ-3	kurzový rozdíl			39 800,61	563	311.3
15. 12.		vyskladnění materiálu			2 200 079,25	501	112
16. 12.	FVZ-5	oprava antény	24 665,00 EUR	27,170	670 148,05	311.2	602
18. 12.		převod na běžný účet	300 000,00 USD	24,356	7 306 800,00	261	221.3

Zdroj: sestaveno dle interních materiálů akciové společnosti

Tab. 12 Přepočtení účtů ke dni 31. 12. 2015 (čtvrtletní kurz)

Text	Stav dle účetnictví [Kč]	Přepočtený stav [Kč]	Rozdíl [Kč]	Účtování	
				MD	D
pohledávky	670 148,05	666 571,63	3 576,43	563	311.2
BÚ EUR	2 171 329,37	2 081 307,94	90 021,43	563	221.2
BÚ USD	1 118 315,60	1 103 555,64	14 759,96	221.3	663
pokladna EUR	67 680,77	65 934,24	1 746,53	563	211.2
pokladna USD	73 845,16	80 280,82	6 435,66	211.3	663

Při účtování s pevným čtvrtletním kurzem se v průběhu hospodářského roku objevilo podstatně méně kurzových rozdílů než při použití kurzu denního. V tabulce č. 11 jsou nulové kurzové rozdíly naznačeny pro lepší znázornění i tam, kde se o nich při čtvrtletním kurzu neúčtuje. Dle zákona o účetnictví, § 24 odst. 7, byl pro první čtvrtletí roku 2015 zvolen kurz ze dne 31. 12. 2014, takže nevznikly kurzové rozdíly ani při úhradě faktur z minulého období, jelikož tyto faktury již byly tímto kurzem přepočteny na konci minulého účetního období. K 31. 12. 2015 je nutné přepočítat zůstatky jednotlivých účtů a vyrovnat vzniklé rozdíly. K přepočtu je nutné použít jen aktuální kurz dle ČNB z tohoto dne, jakož tomu bylo i v předchozím případě.

5.3.3 Účtování v pevném (ročním) kurzu v roce 2015

Tab. 13 Účtování pevným ročním kurzem

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
12. 1.	FVZ-11	úhrada z roku 2014	2 100,00 EUR	27,725	58 222,50	221.2	311.2
12. 1.	FVZ-11	kurzový rozdíl			0,00		
20. 1.	FPZ-16	platba FAP z roku 2014	1 800,00 EUR	27,725	49 905,00	321.2	221.2
20. 1.	FPZ-16	kurzový rozdíl			0,00		
23. 1.	FPZ-1	IC produkt	4 870,00 USD	22,834	111 201,58	111	321.3
23. 1.		příjem na sklad			111 201,58	112	111

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
06. 2.	FPZ-2	elektrický materiál	23 916,42 EUR	27,725	663 082,74	111	321.2
06. 2.	FPZ-2	samovymě- ření DPH	5 022,45 EUR	27,725	139247,38	349	343
06. 2.	FPZ-2	nárok na odpočet	5 022,45 EUR	27,725	139247,38	343	349
06. 2.		příjem na sklad			663 082,74	112	111
10. 2.	FPZ-1	úhrada	4 870,00 USD	22,834	111 201,58	321.3	221.3
10. 2.	FPZ-1	kurzový rozdíl			0,00		
13. 2.		vyskladnění materiálu			774 284,32	501	112
23. 2.	FVZ-1	letištní anténa - Francie	66 902,00 EUR	27,725	1 854 857,95	311.2	601
05. 3.	FPZ-2	úhrada faktury	23 916,42 EUR	27,725	663 082,74	321.2	221.2
05. 3.	FPZ-2	kurzový rozdíl			0,00		
17. 3.	FVZ-1	přijetí plat- by	66 902,00 EUR	27,725	1 854 857,95	221.2	311.2
17. 3.	FVZ-1	kurzový rozdíl			0,00		
26. 3.		poskytnutá záloha	2 500,00 EUR	27,725	69 312,50	052	221.2
19. 5.	FPZ-3	RXS snímače	2 349,00 EUR	27,725	65 126,03	131	321.2
19. 5.	FPZ-3	samovymě- ření DPH	493,29 EUR	27,725	136 76,47	349	343
19. 5.	FPZ-3	nárok na odpočet	493,29 EUR	27,725	136 76,47	343	349
20. 5.	FPZ-4	doprava	215,00 EUR	27,725	5 960,88	131	211.2
20. 5.	FPZ-4	samovymě- ření DPH	45,15 EUR	27,725	1 251,78	349	343

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
20. 5.	FPZ-4	nárok na odpočet	45,15 EUR	27,725	1 251,78	343	349
20. 5.		příjem na sklad			71 086,90	132	131
27. 5.	FVZ-2	RXS snímače prodej	2 866,00 EUR	27,725	79 459,85	311.2	604
27. 5.		vyskladnění			71 086,90	504	132
08. 6.	FPZ-3	úhrada faktury	2 349,00 EUR	27,725	65 126,03	321.2	221.2
08. 6.	FPZ-3	kurzový rozdíl			0,00		
11. 6.	FPZ-5	měřič	3 020,00 EUR	27,725	83 729,50	042	321.2
11. 6.	FPZ-5	samovymě- ření DPH	634,20 EUR	27,725	17 583,20	349	343
11. 6.	FPZ-5	nárok na odpočet	634,20 EUR	27,725	17 583,20	343	349
11. 6.		zařazení do užívání			83 729,50	022	042
11. 6.	FPZ-5	odečtení zálohy	2 500,00 EUR	27,725	69 312,50	321.2	052
11. 6.	FPZ-5	kurzový rozdíl			0,00		
15. 6.	FPZ-5	úhrada zbylé částky	520,00 EUR	27,725	14 417,00	321.2	221.2
15. 6.	FPZ-5	kurzový rozdíl			0,00		
07. 7.	FVZ-2	přijetí plat- by	2 866,00 EUR	27,725	79 459,85	221.2	311.2
07. 7.	FVZ-2	kurzový rozdíl			0,00		
18. 7.		přijatá záloha	150 000,00 USD	22,834	3 425 100,00	221.3	324
03. 9.	FVZ-3	radarové měřiče rychlosti	348 013,00 USD	22,834	7 946 528,84	311.3	601
03. 9.	FVZ-3	odečtení zálohy	150 000,00 USD	22,834	3 425 100,00	324	311.3

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
03. 9.	FVZ-3	kurzový rozdíl ze zálohy			0,00		
14. 9.	FPZ-6	dopravné výrobků k odběrateli	1 600,00 EUR	27,725	44 360,00	518	321.2
14. 9.	FPZ-6	samovymě- ření DPH	336,00 EUR	27,725	9 315,60	349	343
14. 9.	FPZ-6	nárok na odpočet	336,00 EUR	27,725	9 315,60	343	349
14. 9.	FPZ-6	úhrada	1 600,00 EUR	27,725	44 360,00	321.2	221.2
14. 9.	FPZ-6	kurzový rozdíl			0,00		
22. 9.	FPZ-7	elektrický materiál	20 952,00 EUR	27,725	580 894,20	111	321.2
22. 9.	FPZ-7	samovymě- ření DPH	4 399,92 EUR	27,725	121 987,78	349	343
22. 9.	FPZ-7	nárok na odpočet	4 399,92 EUR	27,725	121 987,78	343	349
22. 9.	FPZ-7	příjem na sklad			580 894,20	112	111
23. 9.		vyskladnění 1/4 mate- riálu			145 223,55	501	112
30. 9.	FVZ-4	letištní anténa	37 763,00 EUR	27,725	1 046 979,18	311.2	601
19. 10.	FVZ-4	přijatá úhrada	37 763,00 EUR	27,725	1 046 979,18	221.2	311.2
19. 10.	FVZ-4	kurzový rozdíl			0,00		
20. 10.	FPZ-7	úhrada faktury	20 952,00 EUR	27,725	580 894,20	321.2	221.2
20. 10.	FPZ-7	kurzový rozdíl			0,00		
02. 11.	FPZ-8	deska, paměť	16 824,00 EUR	27,725	466 445,40	111	321.2
02. 11.	FPZ-8	samovymě- ření DPH	3 533,04 EUR	27,725	97 953,53	349	343

Datum 2015	Číslo faktury	Text	Částka	Kurz	Částka [Kč]	Účtování	
						MD	D
02. 11.	FPZ-8	nárok na odpočet	3 533,04 EUR	27,725	97 953,53	343	349
02. 11.	FPZ-8	příjem na sklad			466 445,40	112	111
02. 11.	FPZ-8	úhrada	16 824,00 EUR	27,725	466 445,40	321.2	221.2
02. 11.	FPZ-8	kurzový rozdíl			0,00		
04. 11.	FPZ-9	motory, ložiska, pásy	65 217,20 EUR	27,725	1 808 146,87	111	321.2
04. 11.	FPZ-9	samovyměření DPH	13 695,61 EUR	27,725	379 710,79	349	343
04. 11.	FPZ-9	nárok na odpočet	13 695,61 EUR	27,725	379 710,79	343	349
27. 11.	FPZ-9	příjem na sklad			1 808 146,87	112	111
07. 12.		vyskladnění: deska, paměť			466 445,40	501	112
09. 12.	FPZ-9	úhrada faktury	65 217,20 EUR	27,725	1 808 146,87	321.2	221.2
09. 12.	FPZ-9	kurzový rozdíl			0,00		
11. 12.	FVZ-3	přijatá platba	198 013,00 USD	22,834	4 521 428,84	221.3	311.3
11. 12.	FVZ-3	kurzový rozdíl			0,00		
15. 12.		vyskladnění materiálu			2 243 817,52	501	112
16. 12.	FVZ-5	oprava antény	24 665,00 EUR	27,725	683 837,13	311.2	602
18. 12.		převod na běžný účet	300 000,00 USD	22,834	6 850 200,00	261	221.3

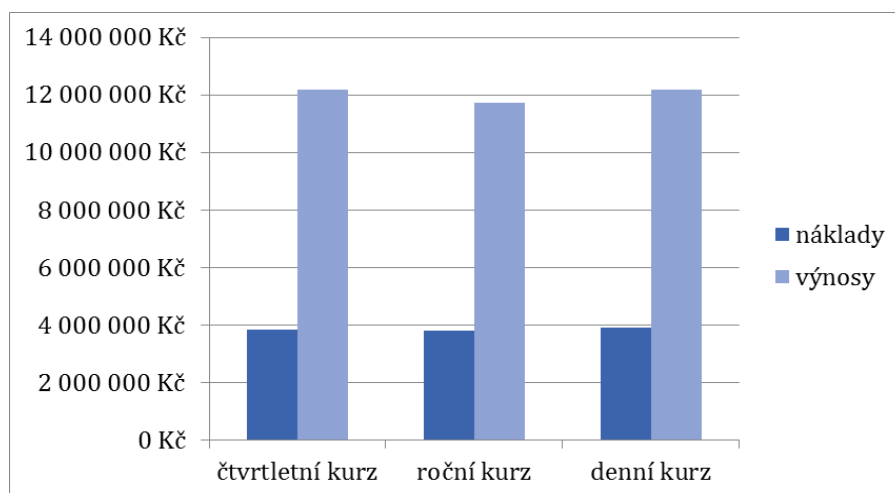
Zdroj: sestaveno dle interních materiálů akciové společnosti

Tab. 14 Přepočtení účtů ke dni 31. 12. 2015 (roční kurz)

Text	Stav dle účetnictví [Kč]	Přepočtený stav [Kč]	Rozdíl [Kč]	Účtování	
				MD	D
pohledávky	683 837,13	666 571,63	17 265,50	563	311.2
BÚ EUR	2 135 217,87	2 081 307,94	53 909,93	563	221.2
BÚ USD	1 015 089,81	1 103 555,64	88 465,83	221.3	663
pokladna EUR	67 642,07	65 934,24	1 707,82	563	211.2
pokladna USD	73 845,16	80 280,82	6 435,66	211.3	663

Při účtování v pevném kurzu, který byl zvolen po nejdelší možné období, nevznikly v průběhu účetního roku žádné kurzové rozdíly. Stejně jako u čtvrtletního kurzu zde nevzniknou kurzové rozdíly ani u úhrad faktur z minulého účetního období, protože pevný kurz je zvolen ze dne 31. 12. 2014. V tabulce č. 13 jsou kurzové rozdíly jen naznačeny pro lepší orientaci, avšak jsou nulové a neúčtují se na žádné účty. Stejně jako při denním a čtvrtletním kurzu je třeba k 31. 12. 2015 přepočítat zůstatky jednotlivých účtů a korigovat vzniklé rozdíly. Je na místě si připomenout, že pro přepočtení je nutné použít pouze aktuální kurzy vyhlášené ČNB z tohoto dne.

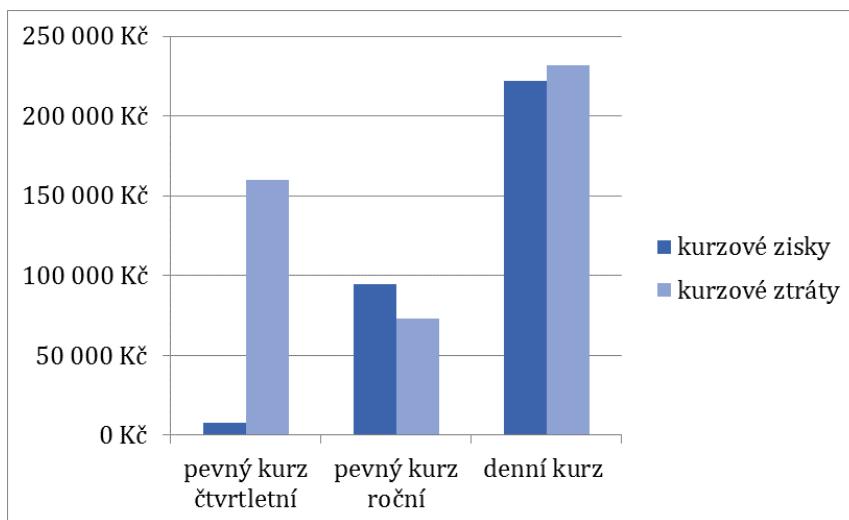
5.4 Grafické srovnání jednotlivých variant

Obr. 5 Porovnání nákladů a výnosů při použití daných kurzů

Obrázek č. 5 vyjadřuje celkovou sumu získaných nákladů a výnosů při použití denního, čtvrtletního a ročního kurzu z výše uvedených účetních případů. Z tohoto obrázku však není zcela patrné, který z kurzů vychází výhodněji, protože ve všech případech je výsledek téměř totožný. U denního a pevného ročního kurzu náklady

tvoří 32 % celkové velikosti výnosů a u čtvrtletního pevného kurzu je podíl nákladů jen o 1 % menší.

Obr. 6 Porovnání kurzových rozdílů při použití daných kurzů

Na obrázku č. 6, který zobrazuje výsledné sumarizované náklady a výnosy týkající se kurzových rozdílů, je však již zcela jasně možné pozorovat difference. Zatímco při účtování ročním pevným kurzem by akciová společnost dosáhla celkového kurzového zisku ve výši 22 018 Kč, při použití denního kurzu dosáhne celkové kurzové ztráty ve výši 9 162 Kč. Nejhorší dopadlo použití pevného čtvrtletního kurzu, kde se kurzová ztráta propastně zvětšila na 146 040 Kč. Pro ještě lepší srovnání je vhodné uvést kurz pevný půlroční, který není přímo znázorněn na účetních případech ani na obrázku. Při jeho použití by bylo dosaženo celkové kurzové ztráty ve výši 87 175 Kč.

Také je vhodné zaměřit se na velikost jednotlivých částek, kdy u denního kurzu jsou celkové náklady a výnosy více než dvakrát větší oproti kurzu ročnímu, což je způsobeno kromě jiného i větším množstvím kurzových operací při použití denního kurzu.

Pro výše uvedené účetní případy se z hlediska účetnictví jeví nejpřesněji použití denního kurzu, který v současnosti účetní jednotka využívá. Jedním z jejích cílů je však zjednodušení pracnosti. Pro splnění tohoto požadavku je na místě zvolit pro účetní jednotku aplikaci pevného kurzu. Tento kurz byl ověřen na předchozích účetních případech a bylo zde zcela jasné snížení náročnosti. Nejlépe se jeví tedy kurz pevný roční, kde bylo dosaženo celkového kurzového zisku a z hlediska přesnosti se proti kurzu dennímu odlišoval jen nepatrně v porovnání s ostatními pevnými kurzy.

5.5 Vnitropodniková směrnice akciové společnosti

Jelikož akciová společnost nemá dosud vytvořenou vnitropodnikovou směrnici pro účtování cizích měn, je dalším z cílů této práce ji vytvořit. Na základě směrnice od Kovalíkové (2015) je navržena následující vnitropodniková směrnice:

Základní informace

Název a sídlo účetní jednotky XY a. s., Zlínský kraj

Název směrnice: Směrnice pro účtování cizích měn, stanovení kurzů a kurzové rozdíly ve společnosti

Doplňující informace

Směrnice je platná a účinná od 1. ledna 2016

Závazná pro: ekonomické oddělení, účtárna

Vydal: Tomáš Dvořáček

A. OBECNÁ ČÁST SMĚRNICE

Směrnice je vytvořena v souladu:

- zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláškou č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů,
- Českými účetními standardy, ve znění pozdějších předpisů.

Nejpodstatnější informace týkající se kurzových rozdílů lze nalézt v zákoně o účetnictví, konkrétně v § 24 odst. 6, 7 a v § 60 vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, okamžik ocenění podle § 24 odst. 6 písmena a) zákona o účetnictví je okamžikem vzniku účetního případu. Okamžik ocenění § 24 odst. 6 písmena b) je ocenění k sestavení účetní závěrky. Další informace se nachází v Českém účetním standardu č. 006.

Uskutečněním účetního případu, který vzniká v průběhu účetního období podle § 4 odst. 12, zákona o účetnictví, se především rozumí:

- uhrazení peněžitého dluhu,
- postoupení pohledávky, vklad pohledávky,
- vzájemné započtení pohledávek,
- úhrady úvěrů či převzetí dluhu,

- převod záloh a závdavků na úhradu pohledávek či dluhů.

Naopak kurzové rozdíly nevznikají při:

- splácení peněžitých vkladů do korporací,
- oznámení o změně věřitele u dlužníka a u věřitele v případě, že za jeho dlužníka bude plnit dlužník jiný,
- dohodě o změně zahraničních měn pro úhrady nebo inkasa bez pohybu peněžních prostředků, s výjimkou změny na Kč.

Metodika účtování

Vyhláška č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, v § 60 stanoví hlavní pravidla pro účtování kurzových rozdílů. Pokud se přepočítává měna, která není vyhlášena Českou národní bankou, pak je pro přepočet použit středový kurz centrální banky dané země nebo aktuální kurz mezibankovního trhu k USD či EUR.

Při postupném vzniku dluhů či zápůjček lze pro vyčíslení kurzových rozdílů využít metodu FIFO (viz. § 25 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb.) nebo vážený aritmetický průměr kurzů za období poskytování úvěru nebo půjčky.

Metoda kurzových rozdílů dle § 60

Kurzové rozdíly vznikají při ocenění majetku a závazků, které jsou vymezeny v § 4 odst. 12 zákona o účetnictví, a to k datu uskutečnění účetního případu, ke konci rozvahového dne nebo k jinému okamžiku, kdy se sestavuje účetní závěrka. Tyto rozdíly se účtují na účet finančním nákladů či finančních výnosů.

Kurzové rozdíly dle předchozího odstavce lze při postupném splácení pohledávek či dluhů a při pohybech na účtových skupinách 21, 22, 26 vyúčtovat na vrub účtu finančních nákladů či ve prospěch finančních výnosů až v okamžiku sestavení účetní závěrky.

Kurzové rozdíly týkající se cenných papírů se při ocenění ke dni sestavení účetní závěrky neúčtují do nákladů a výnosů, ale jsou součástí ocenění reálnou hodnotou nebo ocenění ekvivalencí.

Kurzové rozdíly ze závazků či aktiv v cizí měně, které účetní jednotka eviduje v rozvaze a kterými se rozhodla zajistit proti měnovému riziku již vzniklé nebo očekávané smluvní vztahy, se účtují na rozvahových účtech účtové skupiny 41. Na příslušné účty nákladů či výnosů se tyto kurzové rozdíly účtují v okamžiku zaúčtování příslušných smluvních vztahů nebo v případě, kdy očekávané smluvní vztahy vůbec nevzniknou.

B. VNITROPODNIKOVÁ ÚPRAVA

Tato vnitropodniková úprava definuje jednotné pravidla pro přepočet cizích měn na měnu tuzemskou.

Tab. 15 Použití jednotlivých kurzů v akciové společnosti XY

Pořadové číslo	Účetní operace	Typ kurzu
1.	Přepočet hotovostních operací	roční kurz dle ČNB
2.	Závazky v cizí měně	roční kurz dle ČNB
3.	Pohledávky v cizí měně	roční kurz dle ČNB
4.	Záloha na zahraniční cestu	denní kurz dle ČNB
5.	Cestovní příkazy	denní kurz dle ČNB
6.	Přepočet neuhrazených pohledávek ke dni 31. 12. 2016	kurz dle ČNB (31. 12. 2016)
7.	Přepočet neuhrazených závazků ke dni 31. 12. 2016	kurz dle ČNB (31. 12. 2016)
8.	Přepočet konečných zůstatků valutových pokladen	kurz dle ČNB (31. 12. 2016)
9.	Přepočet konečných zůstatků devizových účtů	kurz dle ČNB (31. 12. 2016)

Přepočet neuhrazených pohledávek a závazků ke dni 31. 12. 2016 bude proveden až po dokončení dokladové inventarizace a zaúčtování případných oprav nebo inventarizačních rozdílů. Teprve poté se zůstatky přepočítají daným kurzem a budou zaúčtovány kurzové rozdíly.

Přepočet konečných zůstatků pokladen bude proveden až po dokončení inventarizace pokladních hotovostí a zaúčtování případných diferencí. Teprve poté se zůstatky na patřičných analytických účtech přepočítají a budou zaúčtovány kurzové rozdíly.

Přepočet konečných zůstatků na devizových účtech bude proveden až po obdržení a odsouhlasení bilančního výpisu z banky se zůstatky na patřičných účtech. Následně budou zaúčtovány vzniklé kurzové rozdíly.

Platnost pevného kurzu

Předchozí uvedené informace a následující měnové kurzy jsou platné pro celé účetní období, tj. od 1. ledna 2016 do 31. prosince 2016.

Tab. 16 Kurzovní lístek používaných měn k 31. 12. 2015

Země	Měna	Množství	Kód	Kurz
EMU	Euro	1	EUR	27,025
USA	Americký dolar	1	USD	24,824

Zdroj: sestaveno dle ČNB (2016b)

Období, pro které byly stanovené kurzy měn, je možné zkrátit pouze v případě vyhlášení devalvace nebo revalvace tuzemské měny. Druhý případ pro zkrácení období je výrazná diference od denního kurzu a to ve výši min. 15 % u jedné z používaných měn.

V obou předchozích případech je nutné provést mimořádnou inventarizaci, přecenění a následné vypořádání kurzových rozdílů.

Kurzové rozdíly k rozvahovému dni

Při sestavení účetní závěrky se kurzové rozdíly vzniklé z přecenění majetku, závazků, pohledávek účtují na finanční účty. Náklady se účtují na vrub účtu 563 a výnosy ve prospěch účtu 663.

6 Diskuze

Nyní je třeba podívat se blíže na praktickou část této práce, kde byly stejné účetní případy proběhlé ve vybrané účetní jednotce v roce 2015, zaúčtovány různými kurzy. Konkrétně tedy kurzem aktuálním dle ČNB, kurzem pevným čtvrtletním a kurzem pevným ročním, který se nezměnil po celé účetní období.

Pro zkoumanou akciovou společnost je na základě těchto proběhlých účetních případů nejpřesnější účtování pomocí kurzu denního, který účetní jednotka využije i v současnosti. Zde totiž došlo k celkové kurzové ztrátě, která činila 9 162 Kč. Poměrně přesně vyšel i kurz pevný roční, kdy bylo dosaženo celkové kurzového zisku ve výši 22 018 Kč. Nejhůře dopadl kurz pevný čtvrtletní, kde ztráta byla již velmi odlišná a činila 146 040. Tato velká diference je způsobena krátkodobými výkyvy jednotlivých kurzů a časovým nesouladem mezi transakcemi. U pevných kurzů totiž vždy záleží, kolik kurz činil na začátku daného období a o kolik se během fixního období změnil.

S jednotlivými kurzy se mění nejenom velikost celkových kurzových rozdílů, ale také výsledek hospodaření. VH z výše uvedených případů při použití denního kurzu totiž činí 8 264 tis. Kč, pokud ale využije účetní jednotka kurz pevný roční, VH z uvedených účetních případů dosáhne částky 7 888 tis. Kč. Při použití pevného čtvrtletního kurzu by VH dosahoval hodnoty ve výši 8 338 tis. Kč. U pevného ročního kurzu poté vychází větší úspora na dani z příjmů, která by oproti účtování denním kurzem mohla činit až 56 tis. Kč, ovšem za cenu nižšího výsledku hospodaření.

Při porovnání hlediska pracnosti je pevný roční kurz nejlepší téměř pro všechny účetní jednotky, protože při větším objemu zahraničních dokladů je již neefektivní pracovat s aktuálními kurzy zvláště, když není k dispozici účetní software, který si kurzy sám ohlídá a všechno je nutné vyhledávat a zadávat ručně. Pevný kurz platný po celé účetní období tedy jednoznačně vede ke snížení časové náročnosti a administrativy. Jak již bylo uvedeno v úvodu této práce, účetní jednotka ve zkoumané akciové společnosti má největší problém s pozdním zveřejněním kurzů na stránkách ČNB, protože musí tyto případy účtovat až v odpoledních hodinách po standardní pracovní době či je zpětně účtovat následující den. Časová úspora by odhadem mohla být v případě využívání pevného kurzu až 96 hodin za rok. Použití aktuálního kurzu či pevného kurzu zvoleného na kratší časový úsek se však jeví výhodněji u menších korporací, které účtují pouze pár účetních dokladů v cizí měně za účetní období či pokud se jedná o menší částky.

Účetní jednotka se musí vždy snažit nalézt pro ni ten nejvhodnější kurz, který bude co nejpřesněji vykazovat skutečný stav. Jinak by totiž začaly vznikat velké kurzové rozdíly, které následně mohou nepříznivě ovlivnit základ daně. Pro určení optimálního kurzu je nutné sledovat i jeho dlouhodobý vývoj a prognózy. V České republice se nedá v nejbližší době očekávat výrazné zhodnocení měnového kurzu vůči euru, protože ČNB stále podniká intervence, které plánuje až do druhé poloviny roku 2017. Při zpětném pohledu na kurz eura je vidět, že se nevyskytovaly žádné velké výkyvy a kurz se pevně drží kolem hranice 27 Kč. Diference lze pozoro-

rovať u kurzu amerického dolaru, kedy v roce 2014 docházelo k oslabovaniu koruny. Tento jav následne v mironjšim projevu následoval i v roce 2015, ale z výsledkú prvniho ctvrtletni roku 2016 je již zase patrne lehké posileni koruny a vetši stabilizace kurzu.

Pro zkoumanou korporaci je na miste zvažit opatreni proti menovému riziku, protože pravidelne obchoduje s vetším finančním objemem. Vhodné se jeví využití forwardu či opce, čímž lze dosáhnout eliminace rizikového vývoje kurzu.

Vnitropodniková směrnice je jeden z nejdůležitějších dokumentů pro účtování cizích měn, a proto je její vytvoření nezbytností. Platná tuzemská legislativa prikazuje všem korporacím, které splňují normu ISO, aby měly vytvořenou vnitropodnikovou směrnici, ze které je patrne, jak se mají účetní případy v cizí měně účtovat. V praxi se však často není možné setkat s vytvořenou vnitropodnikovou směrnici, která řeší problematiku cizích měn. Ani výše zkoumaná akciová společnost tuto směrnici nemá doposud vytvořenou, proto se praktická část této bakalářské práce zaměřila také na její tvorbu. Je nutné, aby každá vnitropodniková směrnice byla tvořena ze dvou částí. Musí tedy obsahovat obecně platné informace o tématu a dále mít vlastní vnitropodnikovou úpravu, která se zaměřuje na konkrétní řešení v dané korporaci.

7 Závěr

Cílem práce bylo na základě analýz proběhlých transakcí v cizích měnách v akciové společnosti stanovit vhodnou metodiku pro přepočtení aktiv, dluhů a ostatních zdrojů tak, aby se jednalo o maximálně efektivní řešení z hlediska náročnosti a průběhu vykazování. Následným cílem bylo vytvoření vnitropodnikové směrnice pro účtování cizích měn. Obou těchto cílů bylo dosaženo.

V teoretické části se nachází podstatné informace týkající se problematiky cizích měn, které jsou v souladu s tuzemskými zákony a vyhláškami či, které jsou uvedeny v příslušné literatuře.

Praktická část je zaměřena již přímo na použití jednotlivých kurzů u vybraných účetních případů, které proběhly v akciové společnosti v roce 2015. Pomocí metody komparace jsou následně vyhodnoceny jednotlivé výsledky.

Na základě analýzy jednotlivých výsledků a s přihlédnutím ke všem cílům účetní jednotky, tedy především pracnosti, se lze domnívat, že nejvhodnější pro účetní jednotku bude používání pevného ročního kurzu. Při použití tohoto kurzu by akciová společnost dosáhla celkového kurzového zisku, který by činil 22 018 Kč, zatímco při použití aktuálního kurzu (který nyní účetní jednotka používá) se dosáhlo celkové kurzové ztráty ve výši 9 162 Kč. U pevného čtvrtletního kurzu by ztráta dosáhla již výrazné diference a činila by 146 040 Kč. Vzhledem k celkovému zisku a obratu akciové společnosti se lze v obou případech domnívat, že se jedná o zanedbatelné částky, takže je možné při volbě kurzu přihlídnout k preferencím účetní jednotky, která nemá k dispozici automatizovaný účetní software a požaduje snížení pracnosti.

Účetní jednotce ve vybrané akciové společnosti tedy lze doporučit pro přepočtení cizích měn do dalších období, aby využívala kurz pevný v nejdelší možné délce, což je jeden rok. Tento kurz je dle výsledku šetření nejméně náročný na pracnost, umožňuje snadno kontrolovat jednotlivé propočty a poměrně přesně vykazuje průběh transakcí. V následujícím období se neočekávají větší výkyvy v kurzech u používaných měn, k čemuž je také vhodné přihlídnout při rozhodování.

Dílčím cílem bylo vytvoření vnitropodnikové směrnice, která zajistí také snížení celkové pracnosti účetní jednotce při účtování cizích měn a kurzových rozdílů. Zároveň zamezí výskytu chyb a odlišností při účtování, protože vytvořená vnitropodniková směrnice definuje jednotný postup pro účtování těchto situací. Je tedy vhodné, aby zmíněná směrnice byla přijata a účetní jednotka se podle ní dále řídila.

Zároveň je na místě doporučit i větší zaměření na opatření proti měnovému riziku, protože zkoumaná akciová společnost uskutečňuje mnoho transakcí s velkým finančním objemem a nevyužívá žádné nástroje dostupné na trhu. Nejlépe se tedy jeví využití forwardů či opcí.

8 Literatura

- AKRMAN, LIBOR. *Stát jde proti rozhodnutí soudu. Nerealizované kurzové zisky se dál daní.* [online]. 2012-06-20 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-56138080-stat-jde-proti-rozhodnuti-soudu-nerealizovane-kurzove-zisky-se-dal-dani>
- BERÁNEK, PETR. *Cizí měny a kurzové rozdíly v podvojném účetnictví: výklad a řešené příklady.* 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2011, 295 s. ISBN 978-80-7263-681-5.
- ČERNÁ, STANISLAVA, IVANA ŠTENGLOVÁ A IRENA PELIKÁNOVÁ A KOL. *Právo obchodních korporací.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5.
- ČERNOHORSKÝ, JAN A PETR TEPLÝ. *Základy financí.* 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.
- ČNB. *Jakým způsobem počítá ČNB kurz koruny k jiným měnám?* [online]. 2016 (a) [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/faq/jakym_zpusobem_stanovuje_cnb_kurz.html
- ČNB. *Kurzy devizového trhu.* [online]. 2016 (b) [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp
- ČNB. *Metodika: Kurzy ostatních měn.* [online]. 2016 (c) [cit. 2016-01-11]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_ostatnich_men/metodika.html
- DĚRGEL, MARTIN. *Vedení účetnictví v české a cizí měně.* [online]. 2008-07-01 [cit. 2016-04-18]. Dostupné z: [http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d3853v5208-vedeni-ucetnictvi-v-ceske-a-cizi-mene/?search_query=\\$author=13](http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d3853v5208-vedeni-ucetnictvi-v-ceske-a-cizi-mene/?search_query=$author=13)
- DĚRGEL, MARTIN. *Účtování záloh s DPH v cizí měně.* [online]. 2012-07-19 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dph/uctovani-zaloh-s-dph-v-cizi-mene/>

- EKASKÁDA. *Kurzové rozdíly*. [online]. 2016 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: https://www.ekaskada.cz/helpsystem/html/FUN_KurzoveRozdily_H.htm
- FOREX SROVNÁVAČ. *Co je to forex? (měnový trh)*. [online]. 2016 [cit. 2016-01-23]. Dostupné z: <http://www.forexsrovnavač.cz/uvod-do-forexu>
- HRUŠKA, VLADIMÍR. *Účetní manuál pro podnikatelské subjekty aneb Průvodce účetními operacemi a účetní závěrkou*. 1. vyd. Praha: Grada, 2016, 640 s. ISBN 978-80-247-5805-3.
- IFRS. *IFRS pro SMEs Section 30*. [online]. 2012-04-01 (a) [cit. 2016-04-24]. Dostupné z: http://www.ifrs.org/Alerts/SME/Documents/IFRSforSMEsFinal_Recyclingofcumulativeexchangedifferencesondisposalofasubsiary.pdf
- IFRS. *IAS 21 The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates*. [online]. 2012-01-01 (b) [cit. 2016-01-25]. Dostupné z: <http://www.ifrs.org/documents/ias21.pdf>
- INTERNÍ INFORMACE AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI
- JACOBSON, ADAM. *Understanding Currency Accounting: Exchange and Revaluation* [online]. 2012-10-11 [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: <http://www.reportsyouneed.com/blog/understanding-currency-accounting-exchange-and-revaluation>
- JÍLEK, JOSEF A JITKA SVOBODOVÁ. *Účetnictví: Podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2013*. 3. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4710-1.
- KADLEC, MICHAL. *Kurzové rozdíly při účetní závěrce*. [online]. 2013-03-29 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/kurzove-rozdily-pri-ucetni-zaverce/>
- KOVALÍKOVÁ, HANA. *Vnitřní směrnice pro podnikatele 2015*. 12. aktualizované vyd. Olomouc: ANAG, 2012. 437 s. ISBN 978-80-7263-942-7.
- MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR. *Zrušení obchodního zákoníku*. [online]. 2016 [cit. 14. 01. 2016]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/obchodni-korporace/obecne>

- NOVOTNÝ, PETR, KRISTINA KEDRŇOVÁ, ILONA ŠTROSOVÁ A MONIKA ŠTÝSOVÁ. *Nový občanský zákoník: Vlastnictví a věcná práva*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, 168 s. ISBN 978-80-247-5166-5.
- PORTÁL VEŘEJNÉ SPRÁVY. *563/1991 Sb.* [online]. 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/download?idBiblio=39611&nr=563~2F1991~20Sb.&ft=pdf>
- RMS TACOMA. *GFŘ bere na milost rozsudek: Nejvyššího správního soudu ohledně nerealizovaných kurzových rozdílů*. [online]. 2013-11-22 [cit. 2016-02-08]. Dostupné z: <http://www.rsm.global/czechrepublic/cs/novinky/gfř-bere-na-milost-rozsudek-nejvyššího-správního-soudu-ohledně-nerealizovaných-kurzových>
- RUBÁKOVÁ, VĚRA. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2015*. 1. vyd. Praha: Grada, 2015 (a), 192. s. ISBN 978-80-247-5497-0.
- RUBÁKOVÁ, VĚRA. *Praktické účetní případy 2015: příklady účtování na všech účtech*. 1. vyd. Praha: Grada, 2015 (b), 168. s. ISBN 978-80-247-5498-7.
- SARNO, LUCIO AND MARK P. TAYLOR. *The economics of exchange rates*. 1st. ed. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2002, 318 p. ISBN 0-521-48133-3.
- SEDLÁČEK, JAROSLAV. *Účetnictví podnikatelů po vstupu do Evropské unie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2004, 273 s. ISBN 8071798592.
- SCHIFFER, VLADIMÍR. *Inventarizace v praxi: otázky a odpovědi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 292 s. ISBN 80-247-1921-5.
- SIDDIAIAH, THUMMULURI. *International Financial Management*. 2nd ed. New Delhi: Pearson, 2010, 526 p. ISBN 978-81-317-1720-2.
- SKÁLOVÁ, JANA A KOL. *Podvojně účetnictví 2015*. 21. vyd. Praha: Grada, 2015, 192 s. ISBN: 978-80-247-5418-5.
- STROUHAL, JIŘÍ, RENATA ŽIDLICKÁ A ZUZANA CARDOVÁ. *Účetnictví: velká kniha příkladů*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014. 488 s. ISBN 978-80-265-0154-1.

- STROUHAL, JIŘÍ. *Účetnictví, daně a právo v praxi*. [online]. 2012 [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: http://www.dashofer.cz/download/pdf/udp/9_13.pdf?wa=WWW12IX
- TOMAN, PETR A VÁCLAV BAŇKA. *Překvapující rozhodnutí Nejvyššího správního soudu: nerealizované kurzové zisky nejsou zdanitelným příjmem*. [online]. 2012-05-15 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://cfoworld.cz/legislativa/prekvapujici-rozhodnuti-nejvyssiho-spravniho-soudu-nerealizovane-kurzove-zisky-nejsou-zdanitelnym-prijmem-1703>
- VYHLÁŠKA č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKON č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKON č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKON č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- ZÁKONY PRO LIDI. *Předpis č. 586/1992 Sb.* [online]. 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>
- ZIKMUND, MARTIN. *Jak na kurzové riziko při obchodování se zahraničím – základní metody*. [online]. 2010-05-04 [cit. 2016-01-27]. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/financni-rizeni/jak-na-kurzove-riziko-pri-obchodovani-se-zahranici-zakladni-metody>

Přílohy

A Typový účtový rozvrh

Typový účtový rozvrh pro podnikatele

ÚČTOVÁ TŘÍDA 0 – DLOUHODOBÝ MAJETEK			
01 – Dlouhodobý nehmotný majetek	072 – Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	15 – Poskytnuté zálohy na zásoby	ÚČTOVÁ TŘÍDA 3 – ZÚČTOVACÍ VZTAHY
011 – Zřizovací výdaje	073 – Oprávky k softwaru	151 – Poskytnuté zálohy na materiál	31 – Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)
012 – Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	074 – Oprávky k ocenitelným právům	152 – Poskytnuté zálohy na mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	311 – Pohledávky z obchodních vztahů
013 – Software	075 – Oprávky ke goodwillu	153 – Poskytnuté zálohy na zboží	313 – Pohledávky za eskontované cenné papíry
014 – Ocenitelná práva	079 – Oprávky k jinému dlouhodobému nehmotnému majetku	19 – Opravné položky k zásobám	314 – Poskytnuté provozní zálohy – dlouhodobé i krátkodobé
015 – Goodwill		191 – Opravná položka k materiálu	32 – Závazky (krátkodobé)
02 – Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný		192 – Opravná položka k nedokončené výrobě	321 – Závazky z obchodních vztahů
021 – Stavby		193 – Opravná položka k polotovarům vlastní výroby	322 – Směnky k úhradě
022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí		194 – Opravná položka k výrobkům	324 – Přijaté provozní zálohy
025 – Pěstičské celky trvalých porostů		195 – Opravná položka k mladým a ostatním zvířatům a jejich skupinám	325 – Ostatní závazky
026 – Dospělá zvířata a jejich skupiny		196 – Opravná položka ke zboží	33 – Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
029 – Jiný dlouhodobý hmotný majetek		197 – Opravná položka k zálohám na materiál	331 – Zaměstnanci
03 – Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný		198 – Opravná položka k zálohám na zboží	333 – Ostatní závazky vůči zaměstnancům
031 – Pozemky		199 – Opravná položka k zálohám na mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	335 – Pohledávky za zaměstnanci
032 – Umělecká díla a sbírky		ÚČTOVÁ TŘÍDA 2 – KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚČERY	336 – Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
04 – Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek a pořizovaný dlouhodobý finanční majetek		21 – Peníze	34 – Zúčtování daní a dotací
041 – Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku		211 – Pokladna	341 – Daň z příjmů
042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku		213 – Ceníny	342 – Ostatní přímé daně
043 – Pořízení dlouhodobého finančního majetku		22 – Účty v bankách	343 – Daň z přidané hodnoty
05 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek		221 – Bankovní účty	345 – Ostatní daně a poplatky
051 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek		23 – Krátkodobé bankovní úvěry	346 – Dotace ze státního rozpočtu
052 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek		231 – Krátkodobé bankovní úvěry	347 – Ostatní dotace
053 – Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek		232 – Eskontní úvěry	35 – Pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva
06 – Dlouhodobý finanční majetek		24 – Krátkodobé finanční výpomoci	351 – Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba
061 – Podíly – ovládaná osoba		241 – Vydané krátkodobé dluhopisy	352 – Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba
062 – Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem		249 – Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	353 – Pohledávky za upsaný základní kapitál
063 – Ostatní cenné papíry a podíly		25 – Krátkodobé cenné papíry a podíly a pořizovaný krátkodobý finanční majetek	354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty
064 – Směnky k inkasu		251 – Majetkové cenné papíry k obchodování	355 – Ostatní pohledávky za společníky a členy družstva
065 – Dluhové cenné papíry držené do splatnosti		252 – Vlastní akcie a obchodní podíly	358 – Pohledávky k účastníkům sdružení
066 – Půjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv		253 – Dluhové cenné papíry k obchodování	36 – Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva
067 – Ostatní půjčky		254 – Směnky k inkasu	361 – Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba
069 – Jiný dlouhodobý finanční majetek		roku držené do splatnosti	362 – Závazky – podstatný vliv
07 – Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku		257 – Ostatní cenné papíry k obchodování	364 – Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
071 – Oprávky ke zřizovacím výdajům		259 – Pořizování krátkodobého finančního majetku	365 – Ostatní závazky ke společníkům a členům družstva
		26 – Prevody mezi finančními účty	366 – Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti
		261 – Peníze na cestě	367 – Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a výkladů
		29 – Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku	368 – Závazky k účastníkům sdružení
		291 – Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku	37 – Jiné pohledávky a závazky
			371 – Pohledávky z prodeje podniku
			372 – Závazky z koupě podniku

Typový účtový rozvrh pro podnikatele

373 – Pohledávky a závazky z pevných termínových operací	459 – Ostatní rezervy	548 – Ostatní provozní náklady	585 – Ostatní finanční výnosy
374 – Pohledávky z pronájmu	46 – Dlouhodobé bankovní úvěry	549 – Manka a škody z provozní činnosti	ÚČTOVÁ TŘÍDA 6 – VÝNOSY
375 – Pohledávky z vydaných dluhopisů	461 – Bankovní úvěry	55 – Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti	600 – Tržby za vlastní výroby
376 – Nakoupené opce	47 – Dlouhodobé závazky	551 – Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	601 – Tržby za vlastní výroby
377 – Prodané opce	471 – Dlouhod. závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	552 – Dlouhodobé závazky – podstatný vliv	602 – Tržby z prodeje služeb
378 – Jiné pohledávky	472 – Dlouhodobé závazky z pronájmu	553 – Vydané dluhopisy	604 – Tržby za zboží
379 – Jiné závazky	473 – Závazky z pronájmu	474 – Závazky z pronájmu	61 – Změny stavu zásob vlastní činnosti
38 – Přechodné účty aktiv a pasiv	474 – Závazky z pronájemného	475 – Dlouhodobé přijaté zálohy	611 – Změna stavu nedokončené výroby
381 – Náklady příštích období	475 – Dlouhodobé příjaty zálohy	476 – Dlouhodobé směnky k úhradě	612 – Změna stavu polotovarů vlastní výroby
382 – Komplexní náklady příštích období	476 – Dlouhodobé směnky k úhradě	48 – Odložené daňové závazek a pohledávka	613 – Změna stavu výrobků
383 – Výdaje příštích období	477 – Jiné dlouhodobé závazky	481 – Odložené daňové závazek a pohledávka	614 – Změna stavu zvířat
384 – Výnosy příštích období	49 – Individuální podnikatel	491 – Účet individuálního podnikatele	62 – Aktivace
385 – Příjmy příštích období	ÚČTOVÁ TŘÍDA 5 – NÁKLADY	50 – Spotřebované nákupy	621 – Aktivace materiálu a zboží
388 – Dohadné účty aktivní	501 – Spotřeba materiálu	502 – Spotřeba energie	622 – Aktivace vnitropodnikových služeb
389 – Dohadné účty pasivní	502 – Spotřeba energie	503 – Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	623 – Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
39 – Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování	503 – Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	51 – Služby	64 – Jiné provozní výnosy
391 – Opravná položka k pohledávkám	504 – Prodané zboží	511 – Opravy a udržování	641 – Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
395 – Vnitřní zúčtování	51 – Služby	512 – Cestovné	642 – Tržby z prodeje materiálu
398 – Spojovací účet při sčítání	511 – Opravy a udržování	513 – Náklady na reprezentaci	644 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení
ÚČTOVÁ TŘÍDA 4 – KAPITÁLOVÉ ÚČTY A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	512 – Cestovné	518 – Ostatní služby	646 – Výnosy z odespaných pohledávek
41 – Základní kapitál a kapitálové fondy	513 – Náklady na reprezentaci	52 – Osobní náklady	648 – Ostatní provozní výnosy
411 – Základní kapitál	518 – Ostatní služby	521 – Mzdové náklady	66 – Finanční výnosy
412 – Emisní ážio	52 – Osobní náklady	522 – Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti	661 – Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
413 – Ostatní kapitálové fondy	521 – Mzdové náklady	523 – Odměny členům orgánů společnosti a družstva	662 – Úroky
414 – Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	522 – Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti	524 – Zákonné sociální pojištění	663 – Kursové zisky
416 – Oc. rozdíly z přecenění při přeměnách společnosti	523 – Odměny členům orgánů společnosti a družstva	525 – Ostatní sociální pojištění	664 – Výnosy z přecenění cenných papírů
417 – Vyporádaní rozdílu z přeměn společnosti	524 – Zákonné sociální pojištění	526 – Sociální náklady individuálního podnikatele	665 – Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
418 – Rozdíly z ocenění při přeměnách společnosti	525 – Ostatní sociální pojištění	527 – Zákonné sociální náklady	666 – Výnosy z krátkodobého finančního majetku
419 – Změny základního kapitálu	526 – Sociální náklady individuálního podnikatele	53 – Daně a poplatky	667 – Výnosy z derivátových operací
42 – Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření	527 – Zákonné sociální náklady	531 – Daň silniční	68 – Mimořádné výnosy
421 – Zákonný rezervní fond	528 – Ostatní sociální náklady	532 – Daň z nemovitosti	681 – Výnosy ze změny metody
422 – Nedělitelný fond	531 – Daň silniční	533 – Daň z přímých	688 – Ostatní mimořádné výnosy
423 – Statutární fondy	532 – Daň z nemovitosti	538 – Ostatní daně a poplatky	69 – Převedové účty
425 – Jiný výsledek hospodaření minulých let	54 – Jiné provozní náklady	54 – Jiné provozní náklady	691 – Převedovací výnosy
427 – Ostatní fondy	541 – Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	542 – Prodaný materiál	697 – Převedovací výnosy
428 – Nerozlišený ásk minulých let	542 – Prodaný materiál	543 – Dary	698 – Převedovací výnosy
429 – Neuhrazená ztráta minulých let	543 – Dary	544 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení	ÚČTOVÁ TŘÍDA 7 – ZÁVĚRKOVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY
43 – Výsledek hospodaření	544 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení	545 – Ostatní pokuty a penále	70 – Účty rozvahné
431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	545 – Ostatní pokuty a penále	546 – Odpis pohledávky	701 – Počáteční účet rozvahný
45 – Rezervy	546 – Odpis pohledávky		702 – Konečný účet rozvahný
451 – Rezervy podle zvláštních právních předpisů			71 – Účet zisků a ztrát
452 – Rezerva na důchody a obdobné závazky			710 – Účet zisku a ztráty
453 – Rezerva na daň z příjmů			75–79 – Podrozvahové účty

Zdroj: Interní materiály akciové společnosti

B Seznam zkratek

Apod.	a podobně
Atd.	a tak dále
BÚ	běžný účet
CZK	Česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
D	Dal
EUR	Euro
IFRS	Mezinárodní standardy účetního výkaznictví
Kč	Korun českých
MD	Má dáti
Min.	minimálně
Např.	například
NSS	Nejvyšší správní soud
Odst.	odstavec
Resp.	respektive
Tis.	tisíc
Tzv.	takzvaný
USD	Americký dolar
VH	výsledek hospodaření